Należność pocztowa opłacana ryczałtem

ROK V MARZEC 1930 r. № 3

TREŚĆ:

Warunki prenumeraty:

ZWYCZAJNEJ		DLA CZŁONKÓW ZW. LEŚNIKÓW
Kwartalnie	Zł. 1.—	Bezpłatnie
Półrocznie	„ 1.80	
Rocznie	„ 3.50	

Ceny ogłoszeń:

Za tekstem		Na okładce	
1/1 strony	Zł. 100.—	1/1 strony	Zł. 150.—
1/2 „	„ 50.—	1/2 „	„ 80.—
1/4 „	„ 30.—	1/4 „	„ 45.—
1/8 „	„ 20.—	1/8 „	„ 30.—

Adres Redakcji i Administracji:

WARSZAWA, NOWY ŚWIAT Nr. 36, m. 4. Telefon Nr. 230-75.

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 737.

ŻYCIE LEŚNIKA

ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO LEŚNIKÓW W RZPLITEJ POLSKIEJ
POD REDAKCJĄ
Prof. inż. ADAMA SCHWARZA

Rok V | Warszawa, marzec 1930 r. | № 3

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU ZAWODOWEGO LEŚNIKÓW RZPLITEJ POLSKIEJ ZA R. 1929.

OGÓLNE POŁOŻENIE LEŚNICTWA W R. 1929.

Stwierdzone przez nas w sprawozdaniu poprzednim wzmagające się zainteresowanie sprawami leśnemi nie okazało się na ogół przemijającem. Zewnętrzne warunki rozwoju produkcji leśnej doznały wprawdzie w roku ubiegłym pewnego pogorszenia z przyczyn natury konjunkturalnej, utrudniającego oczywiście wysiłki, podejmowane w celu naprowadzenia tego działu gospodarki narodowej na tory właściwe. Tem niemniej jednak wysiłki te nie ustawały w r. ub. ani na chwilę, a zewnętrzne trudności stanowiły pobudkę do tem głębszego zastanowienia się nad istotnemi brakami i przyczynami niedomagań dotychczasowych. Widomym znakiem zdobycia sobie przez leśnictwo równorzędnego stanowiska pośród całego szeregu innych kwestyj gospodarczo - społecznych w Państwie jest poświęcenie mu w mowie programowej p. Premjera dość obszernego ustępu, podczas gdy dotychczas było ono w takich wypadkach stale pomijane.

Zainteresowanie się sprawami leśnemi ze strony społeczeństwa koncentrowało się przedewszystkiem na administracji lasów państwowych i na prowadzonej przez nią polityce gospodarczej, organizacyjnej i handlowej. Polityka ta, wprowadzająca w dotychczasowy stan rzeczy zmiany sięgające bardzo głęboko oraz w tempie bardzo szybkiem, dawała nieraz pretekst do namiętnej polemiki prasowej i publicystycznej, niezawsze stojącej na wysokości zadania, pomijającej zwykle rzeczy podstawowe a kwestjonującej szczegóły. Pozycja leśników jako pracowników fachowych niejednokrotnie była naskutek tych okoliczności wielce kłopotliwa, gdyż nie oszczędzano przy tej okazji także i dobrego imienia leśników wogóle.

Niezależnie od tego przykrego położenia, leśnicy, jako sfera pracownicza, nie mają niestety wiele do zanotowania w dziedzinie pozytywnych zarządzeń, dotyczących ich spraw zawodowych. Ministerstwo Rolnictwo okazywało wprawdzie w r. ub. teoretycznie zainteresowanie temi sprawami, a stosunki między nim a Związkiem Leśników kształtowały się naogół poprawnie. Pomimo tego jednak i pomimo nowych obietnic, oraz posunięć organizacyjnych, ułatwiających technikę pracy Ministerstwa w tej dziedzinie, sprawy te nadal pozostawały przedmiotem bądź nieokreślonych i niespełnionych obietnic, jak np. sprawa deputatów, bądź też podlegały decyzjom, niejednokrotnie godzącym w żywotne interesy zawodowe leśników, jak sprawa ubezpieczeń, urlopów i t. p. Mimo to udało się w kilku wypadkach doprowadzić do znacznego odprężenia sytuacji, jak np. w sprawie redukcji gajowych lub do pozytywnego załatwienia kilku postulatów, jak mianowań gajowych, umundurowania i t. p.

Nie można zaprzeczyć, że naogół przeważa w sferach pracowników leśnych nastrój zniechęcenia i nieufności. Tem niemniej element ten daleki jest od wszelkich myśli wrogich wystąpień wobec kierujących czynników, a działalność organizacyjna skierowana jest nadal w sensie łagodzenia tych nastrojów oraz uświadamiania władz o istotnem położeniu.

Nie lepiej przedstawiają się sprawy na terenie lasów prywatnych, gdzie pogorszenie konjunktury w mocniejszym jeszcze stopniu wpłynęło na położenie ekonomiczne rzesz pracowniczych. Niezależnie od tego ogół właścicieli lasów nadal nie odnosi się przychylnie do tendencji organizowania pracowników leśnych lasów prywatnych, częstokroć pod wpływem zupełnego nieuświadomienia co do faktycznego oblicza i zadań poszczególnych organizacyj.

W życiu stowarzyszeniowem trwa nadal zapoczątkowany w latach ubiegłych stan wzajemnej poprawnej neutralności. Dalekiem jest to od ideału ścisłej współpracy organizacyj leśnych, która mogłaby akcję obrony interesów leśnictwa na najrozmaitszych terenach i odcinkach sharmonizować i uczynić ją bardziej skuteczną. Rok następny winien w sprawie tej przynieść zmianę na lepsze, o ile leśnictwo, stające się przedmiotem nietylko zainteresowania ale i niezawsze słusznych ataków ze strony nienależycie zorjentowanego społeczeństwa ma się zdobyć na energiczniejszą akcję propagandową i uświadamiającą szeroki ogół o swych potrzebach i o swem znaczeniu.

WŁADZE ZWIĄZKU.

I. ZARZĄD GŁÓWNY.

1. Prezydjum.

Prezes — Inż. Adam Schwarz, profesor Szkoły Gł. Gosp. Wiejskiego w Warszawie.

Wiceprezes — Marjan Nagabczyński, Inspektor lasów Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie.

Wiceprezes — Wiktor Zwolanowski, Nadleśniczy w las. prywatn.

Skarbnik — Stanisław Błonarowicz, Radca Ministerjalny Min. Roln.

Sekretarz — Stefan Ruśkiewicz, Referent Dyr. Las. w Warszawie.

Sekretarz — Inż. Feliks Bonasewicz, St. asystent Szk. Gł. Gosp. Wiejskiego w Warszawie (do dnia 9 kwietnia 1929 r.)

Członek Prezydjum — inż. Teodor Trzaskowski, Insp. D. L. P. w Warszawie.

Członkowie kooptowani: inż. Władysław Barański, Radca Ministerjalny min. Roln., inż. Aleksander Klimkiewicz, Referent Minist. Roln. (do dnia 1.VI 1929 r.); inż. Wincenty Rothkael, Dyrektor w las. pryw. — członek Zarządu Gł.; inż. Stanisław Tyszkiewicz, Asystent Szkoły Gł. G. W. w Warszawie.

2. Zwyczajni członkowie Zarządu Główn.

A. Bednarczyk, Leśniczy;
A. Breyvogel, Kom. ochr. las.;
A. Cysewski, Nadleśniczy l. p.;
M. Hoppen, Wicedyrektor Dyr. L. P. w Wilnie;
A. Jarzębowicz, Gajowy l. p.;
T. Malinowski, St. Gajowy l. p.;
S. Rolirad, Leśniczy l. p.;
W. Rothkael, Inż., Dyr. w l. pr.;
S. Woszczyński, Nadleśniczy l. p.;
K. Wycisk, Nadleśn. las. pryw.

3. Zastępcy Członków Zarządu Głównego.

Inż. A. Ilgner, Insp. ochr. las.;
I. Karpiński, Inspektor D. L. P. w Siedlcach;
J. Śladek, Nadleśniczy l. p.;
Z. Sielużycki, Inspektor D. L. P. w Bydgoszczy;
J. Rutkowski, Nadleśniczy l. p.

II. GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA.

1. Członkowie.

Józef Miłobędzki, Inspektor Ministerjalny Min. Roln., Józef Rosiński, Naczelnik Wydziału Administr. Lasów Państw. w Min. Roln., Henryk Śniadecki, Radca Min. Roln. (do dnia 1.XII. 1929 r.).

2. Zastępcy.

A. Brablec, Insp. l. p. w Dyr. Bydgoszcz, Władysław Chwalibogowski, Wicedyrektor Dyr. Warszawskiej, B. Michalik, Inspektor Sejmikowy.

III. CIAŁA POMOCNICZE.

Referat organizacyjny — kierownik insp. M. Nagabczyński;

Referat finansowy — kierownik Radca S. Błonarowicz;

Referat Obrony interesów Zawod. — kierownik inż. A. Klimkiewicz; od dnia 1.VI 1929 — insp. M. Nagabczyński i L. Chociłowski;

Referat obrony interesów leśników prywatnych — kierownicy inż. W. Rothkael i W. Zwolanowski;

Społeczne Biuro pośrednictwa pracy i referat samopomocy — kierownik inż. F. Bonasewicz; od kwietnia 1929 r. — inż. T. Trzaskowski i S. Szadkowski;

Referat porad prawnych — kierownik Radca S. Błonarowicz;

Referat do spraw propag. zagranicznej — kierownik inż. W. Barański;

Referat wydawniczy — kierownik prof. Jan Kloska.

Referat prasowo-propagandowy — kierownik S. Ruśkiewicz;

Delegat do Centralnej Komisji Porozum. Prac. Państw. oraz do Centr. organ. Związków Prac. umysł. — L. Chociłowski.

BIURO ZARZĄDU GŁÓWNEGO.

Dyrektor Biura — Leonard Chociłowski, Sekretarz Biura — Stefan Szadkowski, księgowy — Franciszek Szkiłłądź, urzędniczka — Helena Bronakówna, woźni: — Stefan Hencler, Szczepan Pawłowski.

REDAKCJE CZASOPISM.

Redaktor „Lasu Polskiego" — Prof. inż. Adam Schwarz;

Redaktor „Ech Leśnych" — Leonard Chociłowski;

Redaktor „Życia Leśnika" — Prof., inż. Adam Schwarz.

Redaktor nacz. „Przemysłu i Handlu Drzewnego" Prof. inż. „Adam Schwarz (od 1/X 1919 do 1/II 1930).

Redaktor odp. „Przemysłu i Handlu Drzewnego" inż. Michał Jezienicki.

ADMINISTRACJA CZASOPISM.

Urzędnicy: Leon Makowski, Józefa Wszelakowa, Michał Rojowski; goniec — Feliks Pawlikowski.

PODSTAWY DZIAŁALNOŚCI PREZYDJUM.

Działalność Prezydjum w części okresu sprawozdawczego opierała się na uchwalonych w roku ubiegłym przez Walny Zjazd Delegatów specjalnych pełnomocnictwach, upoważniających do samodzielnego decydowania spraw, objętych art. 34, pp. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, statutu.

Uchwałą Zarządu Głównego powziętą na posiedzeniu plenarnem w dniu 12.X.1929 r. pełnomocnictwa te na wniosek Prezydjum zostały cofnięte.

Rozpoczynając działalność w okresie sprawozdawczym, Prezydjum dokonało podziału ważniejszych działów pracy pomiędzy poszczególnymi członkami, jako odpowiedzialnymi kierownikami danych referatów. Skład Prezydjum został uzupełniony w drodze kooptacji kol. kol. inż. Barańskiego i inż. Klimkiewicza, którzy objęli przydzielone im referaty. Na krótko przed kadencją kooptowani zostali ponadto kol. kol.: inż. Rothkael i inż. Tyszkiewicz.

W kwietniu ub. r. zrezygnował z pracy w Prezydjum członek Prez. ś. p. Bonasewicz, zaś w czerwcu — człon. koopt. kol. Klimkiewicz.

Rozrost pracy administracji czasopism i znaczne ożywienie w sprzedaży czasopism spowodowały konieczność powiększenia personelu biura o jednego urzędnika i jednego woźnego.

Niezależnie od tego, w okresie administrowania i prowadzenia czasopisma „Przemysł i Handel Drzewny", Biuro Związku zatrudniało jednego redaktora i dwuch funkcjonarjuszów.

Działalność Biura i dalsze perspektywy czasopism Związku w najbliższej przyszłości będą wymagały zwiększenia liczebności personelu, który niepomiernie przeciążony jest pracą w porównaniu do personelu innych organizacyj o znacznie mniejszym zakresie zadań.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 16 posiedzeń Prezydjum oraz 3 plenarne posiedzenia Zarządu Głównego.

SPRAWOZDANIE Z PRAC BIURA ZARZĄDU GŁÓWNEGO.

W roku sprawozdawczym Biuro Z. Gł. prowadziło działalność w zakresie pracy:

1) instrukcyjnej, 2) wykonawczej i 3) związanej z administracją czasopism i wydawnictw.

Na pierwszą składały się:

a) korespondencja organizacyjno instrukcyjna względem Oddziałów Związku,

b) korespondencja informacyjna w stosunku do członków,

i c) korespondencja informacyjna w stosunku do osób trzecich i instytucyj.

Czynności wykonawcze polegały na załatwianiu wchodzącej i wychodzącej korespondencji zleconej przez referaty: organizacyjny, finansowy, obrony interesów, samopomocowy, porad prawnych, wydawniczy, propagandowo-oświatowy, propagandy i stosunków zagranicznych.

W dziale administracyjnym Biuro prowadziło:

a) ewidencję członków, Kół i Oddziałów Związku,

b) archiwum korespondencji,

c) administrację organu „Życie Leśnika",

d) administrację organu „Las Polski",

e) administrację organu „Echa Leśne", na które składa się ewidencja wpłat, ekspedycja i korespondencja z tem związana; ogłoszenia, wystawianie rachunków za ogłoszenia, prenumeratę i książki, ściąganie należności;

f) administrację wydawnictw książkowych: przyjmowanie i wykonywanie zamówień, korespondencja, spisy wydawnictw i odbiorców,

g) redakcję techniczną i administrację czasopisma „Przemysł i Handel drzewny", przygotowanie techniczne i wydawanie numeru (3 razy tygodniowo), kontrola prenumeratorów, kontrola wpłat, ogłoszenia, ekspedycja, propaganda.

h) kasę: wpłaty, wypłaty, r-ki, korespondencję z dłużnikami i wierzycielami;

i) buchalterję,

Nadto Biuro prowadziło:

a) Społeczne Biuro pośrednictwa Pracy: spisy członków, zgłaszających się na posady, spisy zgłoszonych miejsc, polecenia, korespondencję, archiwum,

b) od września roku sprawozdawczego „Kasę Pogrzebową": ściąganie i kontrolę wpłat, wypłaty.

W ogólności w dziale korespondencji organizacyjno instrukcyjnej, informacyjnej, oraz dotyczącej referatów i częściowo wydawnictw, która przeszła przez dziennik korespondencyjny, wpłynęło *1317* listów, wysłano *1331* listów.

Zapoczątkowano przygotowanie kontroli 5500 czł. przy pomocy specjalnych kart rejestracyjnych; Prowadzono spisy Kół miejscowych w liczbie około 230, spisy 8.500 prenumeratorów czasopism Związku, wyekspedjowano *44000* egz. „Życia Leśnika", *14.400* egz. „Lasu Polskiego", i *84.000* egz. „Ech Leśnych", wysłano i przyjęto około 6.400 listów, związanych z administracją czasopism, wyekspedjowano 3544 książek.

W administracji „Przemysłu i Handlu Drzewnego" wydano 108 numerów, rozesłano *150.000* egz., prowadzono spisy i kontrolę wpłat 1200 prenumeratorów.

Obrót kasy za rok sprawozdawczy wyniósł: gotówkowy mniej więcej *250.000* zł, czekowy tyleż.

Wobec rozpoczęcia sprzedaży wydawnictw na raty, buchalterja musiała otworzyć przeszło 300 kont dla poszczególnych osób i instytucyj.

Sprawozdania z działalności Społecznego Biura Pośrednictwa Pracy i Kasy Pogrzebowej podano na innem miejscu.

Sprawozdanie niniejsze nie obejmuje szeregu czynności drobniejszych, szczegółowo wymienionych w instrukcji o organizacji biurowości Zarządu Głównego Z. Z. L.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA.

Niezmiernie ważnym przyczynkiem do ożywienia działalności organizacyjnej w Centrali i Oddziałach w okresie sprawozdawczym było uchwalenie przez ostatni Walny Zjazd Delegatów Statutu Związku, który w nowem brzmieniu,został opublikowany w całości w Nr. 9 „Życia Leśnika".

W tej drodze już nietylko Koła i Oddziały, ale i wszyscy bez wyjątku członkowie Związku otrzymali na własność po jednym egzemplarzu Statutu, celem ułatwienia każdemu z nich dokładnego poznania zadań i podstaw organizacji Związku oraz umożliwienia rozwinięcia działalności organizacyjnej we wszystkich komórkach Z. Z. L. na całym terenie Rzeczypospolitej.

W związku z tem rozpoczęte są prace nad uzgodnieniem regulaminów Oddziałów i Kół stosownie do wymagań Statutu, aby już w najbliższym czasie mogły się one oprzeć na jednolicie obowiązujących podstawach.

Badając dotychczasowy stosunek niektórych członków do Związku, mianowicie tych z pośród nich, którzy miesiącami albo i latami nie opłacali składek członkowskich, uważając się mimo to za członków organizacji, władze Związku doszły do wniosku, iż podobny stan rzeczy wpływa demoralizująco na ogół zrzeszonych, podważa podstawy Związku, stwarza fikcję przy ustalaniu faktycznej liczebności Związku i wreszcie przekreśla możliwość wykonania uchwalonych budżetów.

Dążąc do uzdrowienia tego stanu rzeczy, Oddziały otrzymały zarządzenia poddania rewizji list członków i skreślenia z nich zalegających ponad 6 miesięcy ze składkami członkowskiemi, jeżeli na wezwanie odmówią oni ostatecznie uiszczenia należności.

Jakkolwiek może to spowodować pozorne zmniejszenie się ogólnej ilości członków, to jednak w końcowym rezultacie nie wyjdzie Związkowi na szkodę, przeciwnie, oczyści go od elementu niechętnego i organizacyjnie niezdrowego oraz pozwoli oprzeć finanse Związku na realnych zupełnie liczbach.

Jako przeciwwagę, która niewątpliwie zniweluje pewien ubytek członków należy uważać fakt opracowania w ubiegłej kadencji Statutu Centralnej Kasy Pogrzebowej, która dzięki temu i wskutek usilnej, energicznej akcji na terenie poszczególnych Oddziałów doprowadzona zostało do sfinalizowania, jednając wśród wszystkich członków gorących zwolenników, pełnych uznania dla tak żywotnej i pożytecznej akcji.

To też mimo skreślenia szeregu członków, nie wywiązujących się z ciążących na nich elementarnych obowiązków, szeregi Związku nietylko się nie pomniejszyły, w porównaniu do liczby wykazanej w sprawozdaniu zeszłorocznym wzrosły o 964 członków.

Wynik ten zawdzięczać należy również i wzmożonej działalności Zarządu Głównego w dziedzinie organizacji nowych oddziałów i usprawnienia jednostek niezbyt intensywnie funkcjonujących.

I tak powołany nanowo do życia Oddział Łódzki liczy obecnie 85 członków, rozwijając się coraz pomyślniej i wykazując mocne tendencje do dalszego rozrostu i sprawnej, pożytecznej działalności.

Zorganizowany w bieżącej kadencji nowy Oddział Piotrkowski, liczący narazie 98 członków, rokuje na przyszłość jaknajlepsze widoki rozwojowe, usprawiedliwiając konieczność jego utworzenia w ośrodku o takiem skupieniu leśników.

Zgodnie z zapowiedzią racjonalnego intensyfikowania poszczególnych oddziałów, w czasie sprawozdawczym doszedł do skutku podział Oddziału Pomorskiego na dwie jednostki organizacyjne, mianowicie Oddział Toruński z siedzibą w Toruniu i Oddział Bydgoski z siedzibą w Bydgoszczy. Rozgraniczenie terytorjalne tych oddziałów jest analogiczne, jak i Dyrekcyj Lasów Państwowych, przy których oddziały powstały.

W stadjum organizacji znajduje się nowy Oddział Białostocki, z siedzibą w Białymstoku, mający rację bytu w tym punkcie, zwłaszcza ze względu na istniejące tu skupienia leśników prywatnych. Posunięta wydatnie naprzód akcja założenia tego Oddziału nie została narazie doprowadzone do końca, z powodu trudności w skompletowaniu Zarządu, przeszkody te jednak, jak można się spodziewać, da się usunąć już w najbliższym czasie.

Prócz tego Zarząd Główny zwrócił specjalną uwagę na oddziały Lwowski i Suwalski, w których odczuwany był brak konsolidacji i pewien szkodliwy ferment zarówno w łonie Zarządu Oddziału i Kół, jak i wśród samych członków. W celu zapobieżenia dezorganizacji tych ważnych placówek Związku, Zarząd Główny delegował członków Prezydjum kol. kol. Nagabczyńskiego i Błonarowicza na walne zebrania tych oddziałów, dzięki czemu doszło do ich usprawnienia i uspokojenia.

Niemniej skutecznem okazało się pobudzenie do intensywniejszej działalności Oddziału Warszawskiego, który w rezultacie usprawnił szereg Kół, a między innemi szwankujące Koło przy Ministerstwie Rolnictwa oraz powołał do życia Koła nowe.

Tutaj również należy wspomnieć o zamierzonej likwidacji Oddziału Stryjskiego, który nie wykazał żywotności organizacyjnej i tem samem przesądził swoje istnienie. Członkowie tego Oddziału będą przydzieleni do Koła, które w jego miejsce powstanie.

Oddział Cieszyński uzyskał zgodę Zarz. Gł. na zmianę swojej nazwy, która brzmi obecnie: „Oddział Śląski".

Wynikiem działalności wewnątrz organizacji, zaznaczonej szeregiem odpowiednich zarządzeń do oddziałów i artykułów w pismach Związku, jest również opracowanie i częściowe wprowadzenie w życie instrukcji o organizacji biurowości Zarządu Głównego Związku, ustalającej zakres kompetencji poszczególnych referatów, zakres czynności funkcjonarjuszów Biura, obieg korespondencji i t. p. Po opracowaniu, będącej obecnie w przygotowaniu instrukcji rachunkowej, obie instrukcje

rozszerzone zostaną na całą organizację przez wprowadzenie jednolitej biurowości i rachunkowości we wszystkich Oddziałach Związku.

Pozatem wszystkiem Związek utrzymywał kontakt z szeregiem organizacji pokrewnych, biorąc udział w licznych zebraniach, akademjach, obchodach i t. p., przyczyniając się do pogłębienia znaczenia i powagi Związku nazewnątrz.

Dzięki poczynionym zabiegom, przedstawiciele Związku mają również wejść do Izb Rolniczych w charakterze Radców z nominacji i wyboru.

Na dzień 31 grudnia 1929 r. Związek liczył 22 oddziały i 230 podporządkowanych im Kół przy ogólnej ilości 6483 członków.

Podział Związku na Oddziały i Koła oraz szczegółową statystykę stanu liczebnego członków ilustrują niżej zamieszczone tabele.

WYKAZ ODDZIAŁÓW.

Nazwa Oddziału	Ilość Kół miejscowych	Siedziba Oddziału	Przewodniczący
1. Bydgoski	25	D. Z. P. w Bydgoszczy	L. Borczyński
2. Częstochowski	9	p. Kłobuck n-ctwo Grodzisko	R. Wapiński
3. Doliny Prutu i Bystrzycy	2	p. i n-ctwo Worochta	inż. F. Hirsch
4. Krzemienicki	8	p. Krzemieniec	Inż. Adamowicz
5. Kujawsko-Mazowiecki	5	p. Łąck k/Gostynina	St. Tomkiewicz
6. Lwowski	5	Lwów, Łyczakowska 27	G. Chmielewski
7. Łódzki	4	p. Pabjanice Pawlikowice	Inż. A. Zieliński
8. Nowosądecki	4	Rytro	K. Kowalczyk
9. Piotrkowski	7	p. Gidle, n-ctwo Gidle	B. Święcicki
10. Polesko-Bialowieski	4	Białowieża, Dyr. L. P.	J. Wańkowski
11. Poznański	18	Poznań, Dyr. L. P. Gmach Wojewódzki, pokój 187	W. Przybylski
12. Radomski	24	Radom, Lubelska 53	Insp. J. Rajchel
13. Siedlecki	32	Siedlce, Florjańska 10	J. Karpiński
14. Sieradzki	4	p. i n-ctwo Brąszewice	A. Brodzikowski
15. Suwalski	14	Augustów, skrz. p. 38	Jan Jakubowski
16. Siąski	9	Cieszyn, Zamek 3.	inż. Stankiewicz
17. Tarnopolski	1	Tarnopol, Brodzikowsk. 6	inż. Gałecki
18. Toruński	19	D. Z. P. w Toruniu	ins. Zdrójkowski
19. Warszawski	6	Warszawa, Nowy Świat 36	Ins. Biluchowski
20. Wileński	32	Wilno, Wielka 66	A. Hoppen
21. Wołyński	niema	Łuck, Dyr. L. P.	A. Korwin-Kijuć
22. Złoczowski	2	Złoczów, Podwójcie 24	inż. W. Rothkae

WYKAZ KÓŁ ZWIĄZKU.

Nazwa Oddziału	Nazwa Koła	Siedziba Koła	Ilość członków
Śląski	„Cieszyn”	p. Cieszyn, Zamek 3	30
	„Chybie”	p. Chybie Śl. Cieszyński	17
	„Izdebna”	p. Istebna „ „	15
	„Wisła”	p. Wisła „ „	20
	„Ustroń”	p. Ustroń „ „	24
	„Hażlach”	p. Hażlach „ „	19
	„Brema”	p. Brema „ „	17
	„Rybnik”	p. Rybnik	25
	„Zebrzydowice”	p. Zebrzydowice	16
Częstochowski	„Zagórze”	p. Kłobuck N-ctwo Grodzisko	24
	„Panki”	p. Krzepice N-ctwo Panki	8
	„Rudniki”	p. Rudniki, Wieluńskie N-ctwo Rudniki	24
	„Ostrowy”	p. Brzeżnica N-ctwo Łobodno	18
	„Siewierz”	p. Koziegłowy N-ctwo Rzeniszów	20
	„Złoty Potok”	p. Złoty Potok n/Wiercą	6
	„Sulejów”	p. Sulejów N-ctwo Lubień	2
	„Gidle”	p. Gidle N-ctwo Gidle	17
	„Herby”	p. i N-ctwo Herby	22
	„Olsztyn”	p. Częstochowa, skrz. 73	24
	„Pajęczno”	p. Pajęczno, N-ctwo	11
Dolina Prutu i Bystrzycy	„Bohoradczany”	p. Bohoradczany	83
	„Nadworna”	p. Nadworna	25
Kujawsko - Mazow.	„Łąck”	p. Łąck N-ctwo Gostynin	57
	„Włocławek - Kowal”	p. i N-ctwo Włocławek	50
	„Koło”	p. Izbica Kujaw.	25
	„Uniejów”	p. Uniejów	35
	„Lipno”	p. Skępe N-ctwo Lipno	8
Lwowski	„Janów”		22
	„Lubaczów”		20
	„Przemyśl”		26
	„Rawa Ruska”		19
	„Rzeszów”		45
Łódzki	„Brzeziny”		22
	„Chrośno”		38
	„Pawlikowice”		15
	„Sędziejowice”		10
Nowo - Sądecki	—	p. Rytro	60
Pol. Białowieski	—	p. Białowieża	359

Nazwa Oddziału	Nazwa Koła	Siedziba Koła	Ilość członków
Bydgoski	Koło „Bydgoszcz"	p. Bydgoszcz ul. 3 Maja 10	115
	„ „Chojnice"	p. Chojnice	47
	„ „Czersk"	p. Czersk	29
	„ „Gniewkowo"	p. Gniewkowo	30
	„ „Klonowo"	p. Klonowo	31
	„ „Naklo"	p. Nakło	38
	„ „Osie"	p. Osie	62
	„ „Tuchola"	p. Tuchola	29
Toruński	„ „Łąkorz"	p. Łąkorz	5
	„ „Zbiczno"	p. Zbiczno	9
	„ „Lipusz"	p. Lipusz	9
	„ „Wawrzynowo"	p. Kościerzyna	12
	„ „Kościerzyna"	„ „	12
	„ „Kotkowo"	p. Rybno Pom.	10
	„ „Chylonja"	p. Chylonja	11
	„ „Góra"	p, Zamostne	10
	„ „Błędowo"	p. Kasparus	8
	„ „Drewniaczki"	p. Zelgoszcz	8
	„ „Dębowo"	p. Smętowo	9
	„ „Osieczno"	p. Osieczno	11
	„ „Lubichowo"	p. Lubichowo	8
	„ „Pelplin"	p. Pelplin	12
	„ „Leśna Huta"	p. Czarnawoda	8
	„ „Wirty"	p. Borzechowo	7
	„ „Jamy"	p. Mokre	10
	„ „Popioły"	p. Otłoczyn	6
	„ „Mirachowo"	p. Mirachowo	2
Poznański	Koło „Poznańskie"	p. Poznań, ul. Mickiewicza, Izba Rolna	31
	„ „Sieraków"	p. Sieraków m. Bucharzewo	37
Poznański	„ „Leszno"	p. Śmigiel, Żegrowo	45
	„ „Puszczykowo"	p. Krzesiny, m. Babki	54
	„ „Wronki"	p. Czarnków Drawsko	35
	„ „Ostrów"	p. Ostrzeszów	34
	„ „Kępno"	p. Kępno, m. Laski	22
	„ „Czarków Chodz."	p. Chodzież, m. Podanin	27
	„ „Srem"	p. Dolsk, Brzednia	11
	„ „Mur. Goślnia"	p. Głęboczek, m. Zielonka	23
	„ „Odolanów"	p. Świeca	21
	„ „Nowy Tomyśl"	p. Nowy Tomyśl Bolewice	9
	„ „Jarocin"	p. Jarocin, m. Tarce	29
	„ „Września"	p. Gniezno	55
	„ „Kazimierz"	p. Szamotuły, m. Bytyń	9
	„ „Oborniki"	p. i N-ctwo Oborniki	26
	„ „Mogilno"	p. Żnin, Gołąbki	31
	„ „Krotoszyn"	p. Jasne Pole	23
Radomski	„ „Radomskie"	p. Radom	27
	„ „Biłgoraj"	p. i N-ctwo Biłgoraj	51
	„ „Chełmskie"	p. Pawłów N-two Lublin	62

Nazwa Oddziału	Nazwa Koła	Siedziba Koła	Ilość członków
	Koło „Daleszyckie"	p. Kielce N-ctwo Niesutów	31
	„ „Garbatka"	p. i N-ctwo Garbatka	27
	„ „Dzierzkowice"	p. Annopol Lub.	19
	„ „Jedlnia"	p. Radom N-ctwo Jedlnia	29
	„ „Jędrzejowskie"	p. i N-ctwo Jędrzejów	22
	„ „Kozienice"	p. i N-ctwo Kozienice	35
	„ „Lubelskie"	p. Swidnik N-ctwo Lublin	41
	„ „Łagów"	p. i N-ctwo Łagów	19
	„ „Małomierzyce"	p. Iłża N-two Małomierzyce	24
	„ „Miechów"	p. i N-ctwo Miechów	27
	„ „Przedbóż"	p. i N-ctwo Przedbórz	25
	„ „Puławy"	p. Puławy	29
	„ „Pierzchnica"	p. Pierzchnica	46
	„ „Radom N-ctwo"	p. Warka	22
	„ „Skarżysko"	p. Skarżysko	29
	„ „Sandomierskie"	p. Osiek k/Sandomierza N-ctwo Sandomierz	21
	„ „Snochowickie"	p. Małgoszcz N-ctwo Snochowice	25
	„ „Suchedniowskie"	p. Suchedniów N-ctwo Suchedniów	21
	„ „Wierzbnik"	p. Wierzbnik	18
	„ „Szydłowiec	p. i N-ctwo Szydłowiec	23
Siedlecki	„ „Waliły"	p. Gródek Białostocki N-ctwo Waliły	16
	„ „Sokółka"	p. i N-ctwo Sokólka	17
	„ „Kumiałka"	p. Sokółka N-ctwo Kumiałka	22
	„ „Czarna Wieś"	p. Czarna Wieś	24
	„ „Supraśl"	p. i N-ctwo Supraśl	13
	„ „Białystok"	p. Wasilków N-ctwo Białystok	18
	„ „Grajewo"	p. i N-ctwo Grajewo	25
	„ „Kolno"	p. i N-ctwo Kolno	16
	„ „Lipniki"	p. Myszyniec N-ctwo Lipniki	15
	„ „Myszyniec"	p. i N-ctwo Myszyniec	19
	„ „Ostrołęka"	p. i N-ctwo Ostrołęka	12
	„ „Nowogród"	p. i N-ctwo Nowogród	22
	„ „Łomża"	p. i N-ctwo Łomża	26
	„ „Ostrów Łom."	p. i N-ctwo Ostrów	8
	„ „Wiśniewo"	p. Długosiodło N-ctwo Wiśniewo	11
	„ „Jegiel"	p. Brańszczyk N-ctwo Jegiel	17
	„ „Łuków"	p. i N-ctwo Łuków	32
	„ „Parczew"	p. i N-ctwo Parczew	26
	„ „Chotyłów"	p. Piszczac N-ctwo Chotyłów	16
	„ „Sobibór"	p. i N-ctwo Sobibór	19
	„ „Kijowiec"	p. Biała Podlaska N-ctwo Kijowiec	9
	„ „Nurzec"	p. i N-ctwo Nurzec	9

Nazwa Oddziału	Nazwa Koła	Siedziba Koła	Ilość członków
	Koło „Mielniki"	p. i N-ctwo Mielnik	21
	„ „Siedlce"	p. Siedlce	31
	„ „Knyszyn"	p. Czarna Wieś N-ctwo Knyszyn	15
	„ „Bielsk"	p. i N-ctwo Bielsk Podlaski	8
	„ „Brok"	p. i N-ctwo Brok	14
	„ „Grabownica"	p. Brok, N-ctwo Grabownica	5
	„ „Krynki"	p. i N-ctwo Krynki	8
	„ „Podgórze"	p. Kadzidło, N-ctwo Podgórze	16
	„ „Serafin"	p. Łyse, N-ctwo Serafin	14
	„ „Złota Wieś"	p. Wasilkow Biał. N-ctwo Złota Wieś	14
Sieradzki	„ „Brąszewice"	p. Brąszewice, przez Złoczew Kal.	27
	„ „Sokolniki"	p. i N-ctwo Sokolniki k/Wielunia	33
	„ „Szadek Sieradz"	p. Sieradz	20
	„ „Brzeziny"	p. Brąszewice przez Złoczew Kal.	13
Suwalski	„ „Augustów"	p. i N-ctwo Augustów	31
	„ „Krasne"	p. Lipsk n/B. N-ctwo Krasne	22
	„ „Serwy"	p. Augustów N-ctwo Serwy	24
	„ „Pomorskie"	p. Sejny, N-ctwo Pomorskie	22
	„ „Podmiejskie"	p. Suwałki, N-ctwo Podmiejskie	25
	„ „Krasnopolskie"	p. Giby, N-ctwo Krasnopol	25
	„ „Szczerba"	p. Augustów, N-ctwo Szczerba	25
	„ „Suwalskie"	p. i N-ctwo Suwałki	28
	„ „Puńskie"	p. Szczypliszki, N-ctwo Puńsk	16
	„ „Rajgród"	p. i N-ctwo Rajgród	22
	„ „Hańczańskie"	p. Sopoćkinie, N-ctwo Hańcza	24
	„ „Sztabin"	p. Sztabin	5
	„ „Kurjanki Wielkie"	p. Sopoćkinie	18
	„ „Kurjanki"	p. Sopoćkinie N-ctwo Kurjańskie	17
Tarnopolski	„ „Czortków"	p. Czortków	67
Warszawski	„ „Skierniewickie"	p. Puszcza Marjańska N-ctwo Puszcza	16
	„ „Kampinoskie"	p. Czerwińsk n/Wisłą N-ctwo Kromnów	20
	„ „Garwolińskie"	p. Łaskarzew w Istebnie	30
	„ „Grójec"	p. Grójec, Mała Wieś	15
	„ Depart. L-ctwa	Warsz., Senatorska 15	27
	„ Dyr. Las. Państw.	Warsz., Senatorska 29	45

Nazwa Oddziału	Nazwa Koła	Siedziba Koła	Ilość członków
Wileński	Koło „Brasławskie"	p. Brasław	33
	„ „Druskienickie"	p. Porzecze	35
	„ „Dziśnieńskie"	p. Głębokie	35
	„ „Hoduciskie"	p. Daugieliszki	34
	„ „Koniawskie"	p. Ejszyszki	22
	„ „Lidzkie"	p. Lida	20
	„ „Ławaryskie"	p. N. Wilejka	36
	„ „Międzyrzeckie"	p. Rudniki	24
	„ „Mostowskie"	p. Mosty	27
	„ „Niemenczyńskie"	p. Niemenczyn	24
	„ „Orańskie"	p. Orany	23
	„ „Oszmiańskie	p. Oszmiana	20
	„ „Podbrodzkie"	p. Podbrodzie	26
	„ „Różankowskie"	p. Szczuczyn Lid.	34
	„ „Rudnickie"	p. Rudniki	24
	„ „Smorgońskie"	p. Smorgonie	45
	„ „Stołpeckie"	p. Derewno	22
	„ „Święciańskie"	p. N. Święciany	37
	„ „Trabskie"	p. Juraciszki	23
	„ „Trockie"	p. Landwarów	21
	„ „Uszańskie"	p. Krasne n/Uszą	30
	„ „Wiszniewskie"	p. Wiszniew	16
	„ „Olkienickie"		25
	„ „Baksztańskie"		43
	„ „Bersztowskie"		16
	„ „Hożańskie"		29
	„ „Inklaryskie"		20
	„ „Jeziorskie"		18
	„ „Grodzieńskie"		25
	„ „Mustejskie"		13
Wołyński	—	p. Łuck	201
Złoczowski	„ „w Dunajowie"		43
	„ „w Pieniakach"		29
Krzemieniecki	„ „Miłostów"	N-ctwo Miłostów p. Klewań	13
	„ „Kniahinin"	N-ctwo Kniachinin p. Mizocz	10
	„ „Dublany"	N-ctwo Dublany p. Demidówka	17
	„ „Kozin"	p. Kozin, N-ctwo Kozin	19
	„ „Smyga"	N-ctwo Smyga p. Smyga,	24
	„ „Suraż"	N-ctwo Suraż p. Szumsk	33
	„ „Krzemieniec"	N-ctwo Krzemieniec p. Krzemieniec	61
	„ „Dubno"	N-ctwo Użyniec p. Młynów	10
Piotrkowski	„ „Piotrków"		16
	„ „Gidle"		17
	„ „Nagórzyce"		7
	„ „Sulejów"		21
	„ „Lubochnia"		19
	„ „Regny"		18
	„ „Glinna"		—

STATYSTYKA CZŁONKÓW ZWIĄZKU ZAWODOWEGO LEŚNIKÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

ODDZIAŁ	Stan członków w dn. 31 grudnia 1929 r.	Leśników pracujących w państw. administracji i ochronie leśn.					Leśników prac. w szkolnictwie			Leśników w służb. pryw.		Leśników wolnopraktykujących	Leśników prac. w przemyśle i handlu drzew	Właścicieli lasów	Innych	Niezaliczonych do żadnej z grup
		Urzędnicy wyższej służby t. leśnej i ochrony as.	Leśniczow. i podleśnicz.	Gajowi	Personel kancel.	Inni	Profesorów	Asystentów	Innych	Na stanowisku kierowniczym	Na stanow. wykonaw.					
Bydgoski	381	41	337	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Częstochowski	157	9	28	93	15	6	—	—	—	1	2	—	—	—	3	—
Dolina Prutu	151	6	31	22	6	2	—	—	—	3	80	—	—	—	1	—
Krzemieniecki	187	16	24	114	13	—	—	—	—	2	16	2	—	—	—	—
Kujaw. Mazow.	175	8	113	—	—	—	—	—	—	3	51	—	—	—	—	—
Lwowski	339	59	27	17	6	1	2	1	—	51	154	7	3	—	11	—
Łódzki	85	31	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nowo-Sądecki	60	4	8	6	—	2	—	—	—	15	24	—	—	1	—	—
Poleska Białow.	359	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	359
Piotrkowski	98	5	23	64	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poznański	523	52	191	56	20	—	1	1	—	19	183	—	—	—	—	—
Radomski	805	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	805
Sieradzki	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
Siedlecki	556	204	—	350	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Suwalski	291	7	14	77	5	—	—	—	—	2	6	—	1	—	—	179
Śląski	183	23	33	69	20	9	2	1	1	4	12	—	7	1	1	—
Tarnopolski	116	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116
Toruński	275	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	275
Warszawski	279	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	279
Wileński	959	53	128	639	49	83	—	—	—	1	—	2	—	—	4	—
Wołyński	210	44	92	54	13	2	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—
Złoczowski	250	7	17	157	—	54	—	—	—	—	—	10	—	—	5	—
Razem	6 483	569	1.066	1.772	153	159	5	3	1	105	534	21	11	2	25	2.057

UWAGA: Wrubryce ostatniej uwzględniono tych członków Zw. Z. L., co do których brak danych sprawozdawczych.

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁÓW.

Mimo trudnych warunków rozwojowych, odczuwanych dziś — silnie we wszystkich organizacjach zawodowych, bilans działalności Oddziałów Związku pozwala stwierdzić, iż w łonie Związku praca nie zamiera, lecz stale się rozwija, budząc jaknajlepsze horoskopy na przyszłość i wydając dobre świadectwo żywotności i uspołecznieniu Braci Leśnej, zrzeszonej w Związku Leśników.

Istnieją wszakże jeszcze znaczne niedomagania, a wśród nich największe — nieregularne ściąganie i uiszczanie należności budżetowych. Należy żywić nadzieję iż stan ten, zwłaszcza z chwilą unifikacji biurowości i rachunkowości we wszystkich Oddziałach, ulegnie zasadniczej zmianie, stwarzając trwałe i silne podstawy do wzmocnienia Związku i skutecznego realizowania przezeń zadań statutowych.

Na podstawie nadesłanych sprawozdań, działalność poszczególnych Oddziałów przedstawia się pokrótce jak następuje:

Oddział Krzemieniecki założył Kasę pożyczkowo-oszczędnościową zorganizowaną na zasadach przymusowej oszczędności. Fundusz obrotowy wynosi 848 zł., z czego 700 zł. wypożyczono członkom na krótkoterminowe i niskoprocentowe zobowiązania. Organizuje centralną bibljotekę i czytelnię Oddziału oraz pomaga tworzeniu bibljoteczek w Kołach. Przy Oddziale istnieje filja administracji wydawnictw związkowych, która w wielkiej mierze przyczynia się do ich propagowania. W wycieczce okrężnej na P. W. K. organizowanej przez Oddział wzięło udział 15 członków. Głównem źródłem dochodu Oddziału jest pośrednictwo w nabywaniu nasion, które w roku sprawozdawczym przy 12-tysięcznym dochodzie przyniosło 900 zł. czystego zysku. Oddział rozwinął intensywną działalność organizacyjną, pozyskując 82 nowych członków.

Oddział Śląski, dawny oddział Cieszyński, dzięki licznym interwencjom w sprawie interesów swych członków pozyskał sobie ogólne poważanie i czołowe miejsce na terytorjum województwa Śląskiego. Stworzono dwa nowe koła oddziału i pozyskano ogółem 58 nowych członków. Doceniając ważność sportu narciarskiego dla służby leśnej w górach, oddział zorganizował po raz pierwszy w 1929 r. zawody narciarskie dla swych członków z licznemi nagrodami. Oprócz tego urządzono konkursowe zawody strzeleckie i liczne zabawy towarzyskie. Zorganizowano wycieczkę na P. W. K. i nad morze polskie przy udziale 29 członków.

Oddział Częstochowski. Przy oddziale znajduje się Kasa pożyczkowo - oszczędnościowa z udziałem 75 członków o kapitale obrotowym 9.400 zł. W ciągu roku sprawozdawczego udzielono pożyczek niskoprocentowych na sumę 7.800 i zapomóg bezzwrotnych—400 zł. Budzą zain-

teresowanie członków życiem Związku i interwenjując w sprawie ich prywatnych interesów, Oddział osiąga coraz lepsze rezultaty, czego dowodem powtórne zorganizowanie dwóch przedtem upadłych kół Olszyn i Pajęczno.

Oddział Lwowski. Ilość członków wynosi 339. Zarząd Oddziału, w wielu wypadkach pomagał swym członkom w wyszukaniu posad i interwenjował w Dyrekcji Z. P. we Lwowie w sprawie poprawy bytu pracowników kontraktowych zajętych w biurze Dyrekcji.

Oddział Wileński posiada Kasę pożyczkowo-oszczędnościową z kapitałem obrotowym 72.000 zł. przy 300 członkach. Oddział posiada 88 udziałów przyczem w roku ubiegłym poza udzieleniem pożyczek, kasa zapewniła udziałowcom 3.80 zł. dywidendy na każdy udział. Od 15.VI. 1928 r. przy Oddziale istnieje fundusz Kasy Pogrzebowej, z którego do końca roku sprawozdawczego wypłacono po 2000 zł. w 11-tu wypadkach śmierci. Oprócz tego Oddział udzielał bardzo wiele bezprocentowych, jedynie za poręczeniem, drobnych pożyczek (nie przekraczających 300 złotych), w łącznej sumie 10.660 zł.. Od ostatniego Walnego Zebrania Zarząd Oddziału przyznał w 25 wypadkach zapomogi bezzwrotne w sumie 2.425 zł.. Przyznane zapomogi były od 50 do 200 zł.. Ostatnio Oddział poręczał za wielu członków w różnych firmach handlowych, przez co ułatwiał im kredyt i nabywanie na raty. W roku sprawozdawczym oprócz Kalendarza Leśn. Inf. wydał parę tysięcy różnych tablic i prac z dziedziny leśnictwa za łączną sumę 2.192 zł. Dobra organizacja i liczne interwencje w obronie interesów członków Oddziału ożywiły zainteresowanie się leśników tamt. wspólnemi sprawami, wskutek czego ilość nowoprzybyłych członków jest duża.

Oddział Wołyński wykazał się intensywną działalnością organizacyjną, przysparzając w roku ubiegłym 105 nowych członków. Jest nadzieja, że praca jego na polu samopomocowem i kulturalno-oświatowem zapewni mu pomyślny rozwój.

Oddział Doliny Prutu i Bystrzycy interwenjował w sprawie redukcji gajowych i unormowania egzaminów administracyjno-leśnych dla urzędników administracyjnych. Założył administrację wydawnictw związkowych i stara się o propagandę leśnictwa w „Polskiem Radjo". Zorganizował jedną zabawę ogrodową. Liczba członków zwiększyła się o 31,

Oddział Radomski posiada kasę pożyczkowo - oszczędnościową. Udzielono 20 pożyczek zwrotnych na łączną sumę 2.000 zł. i zapomóg

bezzwrotnych 6 na sumę 500 zł. Oddział pracuje nad zorganizowaniem Kasy Pogrzebowej, rezultatem czego jest liczne zgłaszanie się członków. W roku ubiegłym oddział wydał 1000 egz. broszury p. t. „Las żywicielem ludzkiego ducha" i powiększył przy bibljotece ilość podręczników szkolnych, z których korzystają dzieci członków. Liczba członków powiększyła się o 79.

Oddział Piotrkowski powstał dnia 10 marca 1929. Utworzenie jego ma na celu ułatwienie zrzeszania się i współpracy członków z najbliżej położonych obok siebie nadleśnictw. Oddział liczy 7 kół i 98 członków czynnych. Posiada Kasę Pożyczkową. W roku sprawozdawczym odbył dwa posiedzenia zarządu.

Oddział Toruński znajdujący się w początkowem stadjum organizacji, dokładnego sprawozdania z działalności nadesłać nie mógł.

Oddział Poznański posiada fundusz zapomogowy wdów i sierot po zabitych przez kłusowników leśnikach z kapit. 4.091 zł. Fundusz pośmiertny—z 633 zł. Fundusz pierwszy pochodzi z dobrowolnych składek, do drugiego zaś płacą wszyscy po 1 zł. wrazie śmierci ubezpieczonego. Z Funduszu pośmiertnego wypłacono w 4 wypadkach 1935 zł., z drugiego nie wypłacono dotychczas nic. Celem ułatwienia członkom zwiedzania P. W. K. oddział postarał im się o bilety ulgowe i pomagał w wyjednaniu im urlopów.

Istniejące przy Oddziale biuro pośrednictwa pracy wskazało 10 posad.

Oddział Nowosądecki posiada „Kasę Pogrzebową", do której należą wszyscy członkowie. Interwenjował często w sprawie uzyskania posady wielu członkom ze skutkiem pomyślnym, występował w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia gajowych i zaszeregowania ich jako pracowników umysłowych. Wydał odezwę wzywającą do organizowania się wszystkich leśników polskich w Z. Z. L. R. P.

Oddział Łódzki w obecnym swym składzie zorganizował się w dn. 28 kwietnia 1929 r. przy współudziale wiceprezesa Zarządu Gł. p. M. Nagabczyńskiego. W skład oddziału weszło cztery miejscowe koła o łącznej sumie 81 członków. Działalność zarządu Oddziału polega na wykonywaniu i wprowadzaniu w życie postanowień i uchwał Zarządu Gł., a między innemi przeprowadził jednomyślność wszystkich kół w sprawie Kasy Pogrzebowej, popierał Spółdzielnię Leśników przez powiększenie jej członków i uzyskał nagrodę łowiecką dla jednego ze swych członków - gajowych.

Oddział Białowieski ze względu na rozbicie kół miejscowych spowodowane, utworzeniem kilkunastu nowych nadleśnictw i przeniesieniem główniejszych działaczy Związku do innych nadleśnictw, żywszej

działalności rozwinąć nie mógł. Jest nadzieja, że po ustaleniu się, stan liczebny członków zachęconych organizowaniem Kasy Pogrzebowej wzrośnie ponownie.

Oddział Warszawski w roku sprawozdawczym przeprowadził u siebie zupełną reorganizację. Skreślił 66 zalegających ze składkami członków i pozyskał 113 nowych, zakładając 3 nowe koła. Wprowadził w życie Kasę Pogrzebową i wyrównał wszystkie zaległości względem Zarządu Gł.

Oddział Siedlecki. Posiada Kasę Poż. - Zapomogową, z której w roku sprawozdawczym udzielił pożyczek i zapomóg na ogólną sumę 43.925 zł. Oprócz tego zebrano 1150 zł. na stypendjum dla kształcących się dzieci leśników Z. Z. L., z czego w roku ubiegłym wypłacono 900 zł. Z działalności kulturalno - oświatowej należy podkreślić zorganizowanie sekcji naukowej, która urządza częste odczyty i referaty na temat zagadnień leśnych.

Oddział Sieradzki pracuje w szczególnie trudnych warunkach ze względu na zbytnią odległość od siebie poszczególnych Kół. Z liczby zeszłorocznej 93 członków utracił 49 tak, że obecnie stanowi małą grupkę 44 członków.

Oddział Suwalski. Posiada Fundusz Pożycz. - Zapomogowy o sumie 4.007 zł. W ciągu roku sprawozdawczego udzielono 25 pożyczek i zapomóg na łączną sumę 6.980 zł. Oprócz tego Oddział posiada fundusz zapomogowy na obronę prawną interesów członków, wynoszący 1570 zł.

Oddział Pomorski posiada kasę pożyczkową, z której w ciągu roku sprawozdawczego udzielił 12-tu członkom pożyczki zwrotnej. Wskutek tworzenia Centralnej Kasy Pogrzebowej, zlikwidował swój „Fundusz pośmiertny”. Interwenjował niejednokrotnie u władz w sprawie swych członków i wyjednywał im pracę.

Oddział Złoczowski szczegółowego sprawozdania ze swej działalności nie nadesłał.

Oddział Kujawsko-Mazowiecki posiada 4 Kasy Samopomocowe i Kasę Pośmiertną. Z działalności kulturalno-oświatowej należy podkreślić urządzenie działu leśnictwa na Wystawie Regjonalnej w Płocku. Oddział wydał broszurę „Zalesienie nieużytków”. W ciągu roku sprawozdawczego pomógł dwóm członkom w wynalezieniu posady i parokrotnie interwenjował w ich interesie.

DZIAŁALNOŚĆ ZAWODOWA

SPRAWY FUNKCJONARJUSZÓW WYŻSZYCH ADMINISTRACJI LASÓW PAŃSTWOWYCH.

Ważniejsze posunięcia Związku w dziedzinie obrony praw i interesów funkcjonarjuszów administracji lasów państwowych i nadleśnictw podawane były we właściwym czasie do wiadomości ogółu na łamach „Życia Leśnika”.

Również za pośrednictwem tego organu alarmowana była opinja w tych sprawach, które sfery miarodajne uważały i uważają za przesądzone na niekorzyść pracowników lasów państwowych. Ukazały się więc artykuły o dadatku mrozowym, o właściwą szkołę dla leśniczych, o bolączkach nadleśniczych i leśniczych, jak deputatach, dodatkach na utrzymanie koni, mieszkaniu służbowem, wysokości ekwiwalentów i t. p.

Niezależnie od tego, w celu przyśpieszenia decyzji władz w tych sprawach, których szybkie załatwienie niejednokrotnie było przyrzekane, Prezydjum powielokroć interwenjowało w Departamencie Leśnictwa, przedstawiając za pośrednictwem delegacyj punkt widzenia Związku i argumentując słuszność wysuwanych żądań czy dezyderatów.

Osiągnęło to ten skutek, że rozporządzenie o dodatku na umundurowanie, przewidujące pokrycie jego kosztów w wysokości 75% dla gajowych i ryczałt dla leśniczych zostało wreszcie zatwierdzone przez Radę Ministrów i wraz z rozporządzeniem o wzorach umundurowania przekazane Ministerstwu Sprawiedliwości celem opublikowania w Dzienniku Ustaw.

Pozatem wykończone zostało w Departamencie Leśnictwa rozporządzenie o deputatach, będące obecnie przedmiotem ostatecznego uzgodnienia z Departamentem Ogólnym Ministerstwa, aby następnie znaleźć się w Ministerstwie Skarbu. Z całą objektywnością przytem należy stwierdzić, iż w tym wypadku Departament Leśnictwa czyni co może, aby przyśpieszyć ukazanie się tego ważnego rozporządzenia. I o ile za kadencji ustępującego Zarządu Głównego rozporządzeniu temu nie było dane ujrzeć światła dziennego, to nie ulega żadnej wątpliwości, iż przyszłe Prezydjum będzie mogło palącą tę sprawę wykreślić już ze swego programu, z którego nie ustępowała przez taki długi okres czasu.

Ponieważ inne niemniej ważne postulaty Związku, wysuwane już niejednokrotnie na Walne Zjazdy Delegatów, dotyczące mianowania, systemu dwustopniowości, szkół dla leśniczych, utrzymania VIII st. sł. dla leśniczych, gratyfikacyj i t. p., mimo wielokrotnych delegacyj i konferencyj z czynnikami decydującemi, nie znalazły zrozumienia, przeto sprawy te przekazano I-mu Kongresowi Pracowników Państwowych, na którem

były one omówione i objęte następnie rezolucjami pod adresem rządu i ciał ustawodawczych. Prezydjum Kongresu postulaty te ma stale na uwadze i czyni starania, aby doprowadzić do ich zrealizowania.

W jednej ze spraw bodaj najważniejszej i obchodzącej cały ogół pracowników administracji lasów państwowych, mianowicie w sprawie usunięcia z Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia z dnia 30.XII 24 r. krzywdzących tych pracowników postanowień, Związek Parlamentarny Polskich Socjalistów zgłosił na plenum Sejmu wniosek, podpisany przez 24 posłów, domagaąc się w nim między innemi zniesienia mianowania z zastrzeżeniem usuwalności, skreślenia §§ 29, 30, 31 oraz częściowo §§ 21 i 32.

Wniosek ten odesłano do komisji, gdzie będzie w najbliższym czasie przedmiotem obrad.

Zdając sobie sprawę z warunków pracy i bytowania nadleśniczych i leśniczych lasów państwowych, Prezydjum opracowało program Zjazdów przy Oddziałach tych grup pracowników nadleśnictw, aby po szczegółowem rozważeniu wszystkich bolączek i niedomagań, uzyskać miarodajny materjał, któryby mógł następnie posłużyć za podstawę do wystąpienia w sprawie tych postulatów u władz.

W okresie sprawozdawczym sfinalizowana została sprawa egzaminów dla eksternistów w szkołach dla leśniczych, oraz egzaminów kandydatów na stanowiska wszystkich trzech kategoryj służbowych.

Związek ponadto uczynił wszystko, co było w jego mocy, aby ułatwić członkom Związku przystąpienie do egzaminów, publikując w „Życiu Leśnika” wszystkie dotyczące informacje, a więc terminy, wykazy wymaganych przepisów i ustaw, podręczników i t. p. Prócz tego bezpośrednio i za pośrednictwem Spółdzielni Leśników, Związek dostarczał swoim członkom potrzebnych książek i podręczników.

W myśl uchwał ostatniego Zjazdu Delegatów Związek interwenjował kilkakrotnie w sprawie zwolnienia kol. kol. Klimaszewskiego i Mołodyńskiego a także miała miejsce delegacja w tej sprawie do p. Ministra Rolnictwa. Mimo przyrzeczenia przychylnego rozpatrzenia przedstawionej sprawy, nie dało się uzyskać konkretnego jej załatwienia, aż do ustąpienia p. Ministra. Analogiczny los spotkał sprawę nowelizacji ustawy o zagospodarowaniu lasów, nie stanowiących własności państwa oraz ustawy o wykonywaniu zawodu leśnika.

Również zgodnie z uchwałą Zjazdu Delegatów, Związek spowodował okólnik, polecający udzielanie urlopów delegatom na Zjazd.

Związek interwenjował w Ministerstwie Rolnictwa w sprawach poszczególnych członków Związku w 14 wypadkach, przyczem w dziewięciu z nich z rezultatem dodatnim.

Cały szereg innych postulatów, związanych z pragmatyką służbową, ustawą uposażeniową i emerytalną, bronione były przez delegata Związku wspólnie z Centralną Komisją Porozumiewawczą Związków Pracowników Państwowych.

SPRAWY GAJOWYCH.

Tak jak i w ubiegłej kadencji, w okresie sprawozdawczym postulaty dotyczące gajowych Związek otaczał specjalnem staraniem i opieką i w wielu wypadkach z pomyślnym rezultatem.

A więc przedewszystkiem groźba masowej redukcji gajowych ustała, w związku zaś z utrzymaniem systemu dwustopniowości, sprawniejsi gajowi mają być dokształcani i przeniesieni do wyższych grup na stanowiska dozorców leśnych, pozostali zaś w najbliższych latach redukcji nie powinni się obawiać.

Następnie poszczególne Dyrekcje Lasów otrzymały okólnik, uchylający dotychczasowe ograniczenia w mianowaniu funkcjonarjuszów niższych, a co zatem idzie otwierający drogę do otrzymywania wrazie zwolnienia zaopatrzenia emerytalnego.

Dla wyjaśnienia stanu rzeczy po rozesłaniu wspomnianego okólnika, Prezydjum zażądało od poszczególnych oddziałów danych, ilustrujących tempo mianowania gajowych.

Niestety wyczerpującego materjału nie dało się dotąd zgromadzić, jakkolwiek posiadane informacje stwierdzają, iż sprawa ta posuwa się szybko naprzód. W celu przyśpieszenia mianowania gajowych w Dyrekcjach traktujących tę sprawę po macoszemu, Związek interwenjował w Departamencie Leśnictwa, który przyrzekł wydać odpowiednie zarządzenia.

Nie poprzestając na tem, Związek prowadzi akcję na terenie Państwowego Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej w kierunku obalenia poglądu Ministerstwa Rolnictwa, że jakoby gajowi nie należą do kategorji pracowników umysłowych i że z tego względu nie mogą podlegać ubezpieczeniu.

W tym celu Prezydjum opracowało i złożyło obszerny memorjał, uzasadniający prawo gajowych do ubezpieczenia, sprawa jednakże znajduje się jeszcze w toku załatwienia i decyzji w tej mierze nie udało się spowodować.

Z okazji rozpatrywania w Sejmie budżetu Państwa, w sprawie gajowych zgłoszono szereg wniosków, domagających się między innemi podwyższenia preliminowanej kwoty na uposażenie o 1.560.000 zł. celem pokrycia różnicy w związku z przywróceniem gajowym XVI, XV

i XIV grup uposażenia. Dalsze wnioski domagały się wstawienia do budżetu sumy 2.154.000 zł. na pokrycie różnicy dodatku ekonomicznego oraz 273.000 tytułem pokrycia wydatku na ubezpieczenie gajowych.

Wskutek niezwykle przyśpieszonego tempa prac Komisji Budżetowej, charakteryzującej rozpatrywanie budżetu na sesji bieżącej, wnioski powyższe nie zostały należycie rozpatrzone i dlatego też Sejm uchwalił jedynie poprawkę, zmniejszającą preliminowaną przez Ministerstwo Rolnictwa ilość etatów po 200 w grupach XIX, XVIII, i XX i zwiększającą o tyleż w grupach XVI, XV i XIV, aby otworzyć drogę do awansów.

Ostatnio Związek Parlamentarny Polskich Socjalistów zgłosił do laski Marszałkowskiej wniosek, domagający się przywrócenia wyższych grup uposażenia i normalnego dodatku ekonomicznego. Plenum Sejmu odesłało wniosek do komisji, gdzie będzie niebawem rozpatrywany, zanim nowela zostanie uchwalona.

Sprawy gajowych znalazły ponadto wyraz no Kongresie pracowników państwowych, będąc omawiane w referatach i włączone do uchwalonego przez kongres memorjału.

Ostatnio Związek poczynił zabiegi na terenie Minist. W. R. i Ośw. Publicznego oraz Ministerstwa Rolnictwa o przyznanie subwencji na zorganizowanie przy Kołach specjalnych kursów dla gajowych, mających na celu przystosowanie straży leśnej do racjonalnego użytkowania roślin leczniczych i płodów leśnych w drodze zakładania i prowadzenia plantacji, co w wysokiej mierze wpłynęłoby na polepszenie bytu materjalnego gajowych.

SPRAWY PERSONELU OCHRONY LASÓW.

Specjalne postulaty personelu ochrony lasów, tak jak i funkcjonarjuszów administracji lasów państwowych były podnoszone zarówno wobec władz przy sposobności delegacyj, jak i na kongresie Pracowników Państwowych, gdzie znalazły one wyraz w wygłaszanych referatach.

Mimo zapowiedzianej w roku ubiegłym poprawy uposażenia funkcjonarjuszów ochrony lasów, zamiar ten nie doszedł do skutku, wobec czego pod obrady komisji Budżetowej bieżącej sesji Sejmu zgłoszony został wniosek, domagający się podwyższenia tego uposażenia o 234.000 zł. rocznie, tytułem dodatku funkcyjnego w wysokości 300 zł. miesięcznie dla Inspektorów i 150 zł. mies. dla Komisarzy Ochrony Lasów. Wniosek ten w motywacji wskazywał na interes państwa, wypływający z konieczności uniezależnienia pod względem materjalnym pracującej na trudnych i odpowiedzialnych stanowiskach państwowej służby ochrony lasów, oraz zrównania jej pod względem uposażenia z funkcjo-

narjuszami administracji lasów państwowych, pobierających dodatki w naturze.

Zbyt szybki przebieg obrad Komisji Budżetowej uniemożliwił niestety wyczerpujące oświetlenie tej sprawy i wskutek tego wniosek nie znalazł należytego zrozumienia.

SPRAWY LEŚNIKÓW PRYWATNYCH.

Realizowanie tych spraw Zarząd Główny rozpoczął od prośby opublikowanej na łamach „Życie Leśnika" i rozesłanej do wszystkich komisarzy Ochrony Lasów, w której zwrócił się o wypełnienie i przesłanie Związkowi załączonego kwestjonarjusza, zawierającego dane personalne i statystyczne.

Związek dążył tą drogą do zarejestrowania i zorganizowania wszystkich leśników prywatnych oraz do zebrania materjału, tyczącego się warunków pracy i płacy, aby doprowadzić do ogólnego zjazdu leśników prywatnych i zawarcia umowy zbiorowej z organizacjami właścicieli lasów.

Dzięki przychylnemu potraktowaniu sprawy przez komisarzy ochrony lasów odezwa dała pewne rezultaty, przyczem zebrane dane dołączone zostały do materjałów, opracowanych przez komisję do spraw leśników prywatnych.

Dalszy rozwój akcji uzależniony jest od pozyskania adresów leśników niezrzeszonych, do czego Związek z całą energją przystąpił.

Wobec otrzymywanych wiadomości, że właściciele lasów w wielu wypadkach przeciwstawiają się należeniu personelu leśnego do Związku, przeprowadzone zostały rozmowy, wyjaśniające charakter działalności Związku ze zwróceniem uwagi, że niektórzy z właścicieli lasów są również członkami Związku Z. Leśników.

Uznając potrzebę rychłego zaopatrzenia personelu lasów prywatnych w pragmatykę służbową, opartą na obowiązujących ustawach i wszechstronnie skomentowaną, Prezydjum przystąpiło do zrealizowania tej inicjatywy, powierzając opracowanie tego wydawnictwa Radcy Prawnemu Związku. Ostateczne wykończenie i wydanie pragmatyki jest kwestją najbliższych paru miesięcy, o ile wypływający z nieuiszczania składek członkowskich stały brak środków finansowych nie stanie temu na przeszkodzie.

Należąc do Centralnej Organizacji Związków Pracowników Umysłowych, Związek za pośrednictwem swego delegata ma możność poruszania i obrony spraw leśników prywatnych w zakresie ustaw o umowie, o czasie pracy, ubezpieczeniu emerytalnem, ubezpieczeniu społecz-

nem i t. p. Specjalne postulaty Leśników prywatnych spotykają się na terenie C. O. z daleko idącem zrozumieniem.

Dokooptowanie do Prezydjum znawcy spraw leśników prywatnych kol. inż. Rothkaela oraz zamierzone utworzenie przez Zarząd Gł. odpowiednio reprezentowanej Sekcji leśników prywatnych, projekt regulaminu której zostanie opracowany i przedłożony Zjazdowi Delegatów, pozwoli na wydatniejsze niż dotychczas zastosowanie zdobyczy i wpływów Centralnej Organizacji do potrzeb tej licznej grupy pracowników leśnych.

Równocześnie z akcją w sprawie zaliczenia gajowych lasów państwowych do kategorji pracowników umysłowych, Związek czyni starania na terenie Państwowego Zakładu Ubezp. Prac. Umysł. o uznanie za pracowników umysłowych również i gajowych lasów prywatnych, których obowiązki w zupełności ich do tego kwalifikują.

Związek brał również żywy i czynny udział w doprowadzeniu do zawarcia umowy zbiorowej, ustalającej warunki pracy i płacy gajowych w lasach prywatnych. Jak to już zostało podane na łamach „Życia Leśnika", współpraca w tym kierunku ze Związkami Pracodawców jest szczególnie utrudniona, wymaga licznych konferencyj i uzgodnień i doprowadziła w koniecznym rezultacie do nadzwyczajnej Komisji rozjemczej.

Istnieje jednakże nadzieja, że umowa na rok następny, której omówienie wyznaczono na 10 kwietnia r. b. będzie zawarta za obopólnem porozumieniem i zgodą i że gajowi w porównaniu z dotychczasowym stanem rzeczy uzyskają polepszenie warunków bytu.

STOSUNEK DO INNYCH ORGANIZACYJ I SPRAWY OGÓLNO - ZAWODOWE.

W okresie sprawozdawczym bardzo wydatnie zaznaczył się kontakt Związku zarówno z organizacjami, skupiającemi pracowników innych działów administracji państwowej, z któremi delegat Związku odbywał wspólne konferencje, jak i z Centralną Komisją Porozumiewawczą Związku Pracowników Państwowych, gdzie koncentrują się sprawy różnych Związków pracowników państwowych.

Niebywałe upośledzenie pracowników państwowych pod względem uposażenia zmusiło C. K. P. i należące do niej Związki do wszczęcia akcji ratunkowej, skoro wszelkie obietnice i próby ulżenia losowi urzędników państwowych nieustannie zawodziły.

Wyrazem tego było zwołanie do Warszawy Pierwszego Kongresu Pracowników Państwowych, który się odbył w dniu 8 grudnia r. ub.

W Kongresie wzięło udział 23 związki i Organizacje Pracowników Państwowych, należące do C. K. P. i ogólnego Zrzeszenia Pr. P. Z podziału mandatów przypadających na poszczególne Związki, Związek Leśników otrzymał 15, wzięli zaś udział tylko delegaci z najliczniejszych oraz z najbliżej Warszawy położonych Oddziałów. Ponadto Związek reprezentował w Prezydjum Kongresu kol. M. Nagabczyński, zaś kol. Chociłowski wszedł jako sekretarz Kongresu.

Wogóle w Kongresie wzięło udział około 1.300 delegatów, reprezentujących około 400.000 pracowników państwowych.

Sprawy członków Związku Zawodowego Leśników były poruszane w poszczególnych referatach oraz znalazły kilkakrotny wyraz w memorjale, złożonym następnie rządowi i ciałom ustawodawczym. Ponadto w sprawach tych zabierał głos delegat Zarządu Głównego Związku.

Kongres Pracowników Państwowych, poprzedzony akcją wiecową C. K. P., doprowadził do następujących rezultatów:

1. Rząd powziął uchwałę o wypłaceniu z nadwyżki budżetowej roku budżetowego 1929/30 $^1/_3$ zaległego dodatku mieszkaniowego.

2. Sejm zgłosił i uchwalił wniosek do ustawy skarbowej na 1930/31 rok o wypłacenie pozostałych $^2/_3$ wspomnianego dodatku. Sumy, na to niezbędne wynoszą łącznie 99 miljonów zł. i w ten sposób jeden z postulatów pracowniczych, o który toczyła się walka w ciągu roku 1929 został całkowicie zrealizowany.

3. Sejm przeprowadził szereg poprawek do budżetu w sprawach kredytu na państwową pomoc lekarską i sum, niezbędnych na przeprowadzenie przeszeregowania niektórych grup pracowników państwowych.

4. Dzięki pracom przygotowawczym do Kongresu zostały zebrane i uzgodnione materjały, precyzujące żądania prac. państw. w dziedzinie ustaw uposażeniowej, pragmatycznych i emerytalnej i w postaci memorjału przedstawione Rządowi i Sejmowi jako żądanie związków, reprezentujących około czterystu tysięcy zorganizowanych członków.

Wynik tej akcji na pozór mało efektowny, nabiera właściwego znaczenia w zestawieniu z aktualnemi warunkami gospodarczemi i stanem spraw pracowniczych, poprzedzającym omawianą akcję związków za pośrednictwem Centralnej Komisji Porozumiewawczej.

Należy sobie uprzytomnić, że stan spraw pracowniczych w pierwszej połowie 1929 roku był tego rodzaju, że Rząd stale odmawiał wszelkim żądaniom, z któremi organizacje do niego się zwracały; stronnictwa sejmowe wykazywały słabe dla nich zainteresowanie; prasa i społeczeństwo przestały się niemi zajmować.

Przeprowadzona akcja zmusiła wszystkie wyliczone czynniki do skierowania bacznej uwagi na zagadnienia bytu pracowników państw.

Uchwalenie w budżecie na cele, z tem związane, w ogólnej sumie ponad 100 miljonów zł. w okresie ostrego kryzysu gospodarczego, rozwijającego się bezrobocia i nędzy na wsi świadczy wymownie o nacisku, wywartym przez przeprowadzoną akcję.

Akcja ta w dalszym ciągu spowodowała bliższe zaznajomienie się stronnictw politycznych z postulatami pracowników państwowych i ich słusznością, poglądowo przekonała te stronnictwa, że ruch zawodowy prac. państw. stanowi siłę, że obejmuje on około 400 tysięcy zorganizowanych członków, co z rodzinami tworzy około miljona obywateli, że ta masa odgrywa poważną rolę w życiu gospodarczem państwa, że z tą siłą należy się liczyć i warto ją pozyskać.

Była wreszcie ta akcja demonstracyjnym ujawnieniem solidarności prac. państw. na gruncie zasadniczych żądań zawodowych, co nie może pozostać bez znaczenia dla przyszłości ruchu zawodowego.

W dziedzinie pragmatyki służbowej, ustawy emerytalnej i uposażeniowej istnieją ponadto projekty nowel względnie nowych ustaw stowarzyszenia Urzędników Państwowych, a między innemi nowela ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych.

Prócz tego do laski marszałkowskiej wniesiono szereg wniosków poselskich, mających na celu doraźne załatwienie poszczególnych postulatów.

I tak: w zakresie zaopatrzenia emerytalnego wpłynęły dwa wnioski w sprawie zrównania wysokości emerytur z b. państw zaborczych z emeryturami polskiemi: na podstawie projektu, opracowanego przez S. U. P., wpłynął wniosek, mający na celu wprowadzenie w życie ciągłości uprawnień emerytalnych. Wniosek ten przewiduje ponadto nowelizację art. 97 ustawy emerytalnej w kierunku zaliczenia do wysługi emerytalnej w całości lat pracy zawodowej i służby samorządowej, zaliczonych przez komisje weryfikacyjne. W zakresie spraw pragmatycznych wpłynęły wnioski: w sprawie zaliczenia czasu służby prowizorycznej i przygotowawczej oraz pracy kontraktowej, zagwarantowania prawa do wykorzystania urlopu oraz zwiększenia okresu płatnego urlopu dla poratowania zdrowia z 6 miesięcy do jednego roku. Dalsze wnioski w tej dziedzinie przewidują wynagrodzenie strat, spowodowanych odwołaniem z urlopu oraz zmierzają do ustalenia ustawowego czasu pracy urzędników na 7 godzin na dobę przy równoczesnem zagwarantowaniu prawa urzędnika do wynagrodzenia za godziny nadliczbowe według zasad ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu. W zakresie zagadnień uposażeniowych wpłynęły dwa wnioski. Jeden z nich ma na celu wliczenie w całość do czasokresu posunięć szczebla czasu państwowej służby kontraktowej, drugi zaś traktuje o wynagrodzeniu za godziny nadliczbowe.

SPRAWY SAMOPOMOCOWE.

Centralna Kasa Pogrzebowa.

„Na podstawie uchwały Zjazdu Delegatów z dnia 16 — 18 marca 1929 r. Zarząd Główny wprowadza obowiązkowe ubezpieczenie na wypadek śmierci wszystkich członków Związku z dniem 1 września b. r. Jednocześnie likwidują się lokalne Kasy, utworzone w poszczególnych Oddziałach". Takie zawiadomienie ogłosiło Prezydjum Zarządu Głównego w n-rze wrześniowym Życia Leśnika, wypełniając tem zarządzeniem polecenie wspomnianego Zjazdu Delegatów, o powołaniu do życia Centralnej Kasy Pogrzebowej. Na Zjezdzie Prezydjum wystąpiło z projektem zorganizowania kas przy Oddziałach, jednak uchwała poszła w innym kierunku.

Nic nie zapowiadało, że tak pożyteczna uchwała przy realizowaniu spotka się ze sprzeciwem trzech b. dużych Oddziałów, a mianowicie Poznańskiego, Pomorskiego i Wileńskiego, które w tym czasie prowadziły już lokalne Kasy Pogrzebowe. Z chwilą uskutecznienia wpłat wpisowego przez pewną liczbę członków powstało wobec nich prawne zobowiązanie Prezydjum do wypłaty wrazie wypadku śmierci po 2000 zł., tymczasem ubytek trzech Oddziałów, liczących razem 1800 czł. podważył możność wykonania obowiązków statutowych i pozostawił pod znakiem zapytania istnienie samej Kasy.

Położenie w jakiem znalazło się Prezydjum zmusiło je do zawiadomienia Oddziałów o wstrzymaniu czynności kasy, aż do ściągnięcia wpisowego od wszystkich członków. Sytuację omówiono na najbliższem posiedzeniu Zarządu Głównego i przyspieszono zwołanie Zjazdu Delegatów dla ostatecznego wyświetlenia sprawy.

W obecnej chwili, jakkolwiek z pewnemi zastrzeżeniami, — wszystkie Oddziały podporządkowały się uchwale Zjazdu Delegatów, ustosunkowując się pozytywnie do Kasy Centralnej i uchwale Zjazdu Delegatów, dotąd jednak nie wpłynęło wiele sum, brak których wstrzymuje wypłatę zapomóg.

Poniższe zestawienie najlepiej ilustruje stan rzeczy.

Wynika z niego, że Oddziały wpłaciły dotąd zaledwie 38% wpisowego i 34% sumy przypadającej do wypłaty za 1 wypadek śmierci, podczas gdy zarejestrowano już 7 wypadków, za które należy wypłacić zł. 14.000. Zmarli ś. p. Jan Kowala, czł. Oddz. Śląskiego, E. Gębicki, czł. Oddz. Radomskiego, Filip Kowalik, czł. Oddz. Radomskiego, Dyzma Szumski, T. Lewandowski, Jan Malicki, Juljan Sulimierski, członkowie Oddz. Siedleckiego.

Na r-k należnych sum wypłacono rodzinie po ś. p. Janie Kowali 500 zł. rodzinie po ś. p. E. Głębickim 500 zł., — po ś. p. F. Kowaliku 500 zł., po ś. p. Juljanie Sulimirskim — 500 zł.

Zatem zadłużenie Kasy wynosi Zł. 12.000.

Oddziały	Liczba czł. na 1 I 1929	Przypuszczalna suma wpisowego	Dokonana wpłata wpisowego		Składek za wypadki zł.
			za członków	Suma zł	
Śląski	125	375	177	531	264.—
Częstochowski	176	528	73	219	109.50
Doliny Prutu	133	399	159	477	—
Krzemieniecki	67	201	67	201	—
Kujawsko-Mazowiecki	178	534	31	93	—
Lwowski	275	825	58	174	—
Łódzki	31	93	60	180	—
Nowo-Sądecki	77	221	47	141	—
Polesko-Białow.	278	834	24	72	75.—
Pomorski	545	1.635	293	879	—
Poznański	516	1 548	—	—	—
Radomski	703	2.109	415	1.245	176.50
Sieradzki	95	285	17	51	—
Siedlecki	525	1 575	216	648	—
Suwalski	298	894	—	—	—
Tarnopolski	116	348	—	—	—
Warszawski	199	597	207	621	—
Wileński	777	2 331	—	—	—
Wołyński	108	324	75	225	—
Złoczowski	238	714	77	231	130.—
Piotrkowski	—	—	55	165	24.—
	5.460	16.380	2.051	6.153	779.—

Porady prawne.

W okresie sprawozdawczym biuro porad prawnych rozszerzyło swą działalność i udzieliło kilkuset porad pisemnych i ustnych. O ile dotychczas porady prawne ograniczały się do zagadnień, wynikających ze stosunku służbowego względnie z umów o najem pracy, w roku sprawozdawczym rozszerzyła się działalność również na inne dziedziny, a szczególnie na sprawy majątkowe członków.

Na żądanie członków popierało biuro porad trzy sprawy w Sądzie Najwyższym.

Nadto biuro porad prawnych współdziałało przy opracowaniu statutu Kasy pogrzebowej, opinjowało nadesłane przez oddziały i inne organizacje z któremi Związek ma łączność regulaminy, współdziałało przy zawieraniu przez Zarząd Główny umów i udzielało Zarządowi Głównemu pomocy prawnej we wszystkich wypadkach, gdy zaszła tego potrzeba.

Społeczne Biuro pośrednictwa pracy Z. Z. L.

Społeczne Biuro Pośrednictwa Pracy pod tem mianem egzystuje stosunkowo niedawno. Na skutek ustaw, obowiązujących w Państwie polskiem, zostało ono w końcu r. 1928 zarejestrowane w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy i odtąd pod powyższym tytułem prowadzi swoją działalność, która chociaż zapoczątkowana została lat temu parę lecz bez należytego zorganizowania miała raczej charakter dorywczy. Dopiero ś. p. kol. Bonasewicz przez należyte postawienie tak ważnej w tej dziedzinie informacji prasowej dał mocną podwalinę egzystencji Biura, pozwalając na stopniowy jego rozwój.

Przedewszystkiem więc zwrócono się do szeregu czasopism pokrewnych jak Rynek Drzewny, Przegląd Leśniczy, Sylwan, Drzewo Polskie, z prośbą o stałe zamieszczanie podawanych przez biuro „Wiadomości" Sp. B. P. P.", które z czasem zamieniono na zwykłe ogłoszenie o działalności.

Pisma te użyczyły gratis miejsca na swoich szpaltach.

Takież wiadomości zaczęto drukować za opłatą w szeregu czasopism rolniczych i łowieckich, oraz przygotowano i rozesłano zawiadomienia o działalności biura do majątków i instytucji zainteresowanych.

Wskutek tej akcji w ciągu roku ubiegłego do Biura wpłynęło 63 zgłoszenia członków, poszukujących pracy i 72 zgłoszenia wolnych posad. Z tych zgłoszeń nie polecono tylko 13 kandydatów. W rezultacie 50 kandydatów polecono na 44 posady 143 razy, zatem każdy kandydat otrzymał przeciętnie około 3 wiadomości o wakujących posadach.

Istnienie kandydatów nigdzie nie poleconych i wolnych miejsc, na które nikogo nie skierowano, tłumaczy się tem, że w czasie zarejestrowania się kandydata nie było odpowiedniej dla niego wolnej posady i że na niektóre posady nie było odpowiednich kandydatów.

że dla niektórych kandydatów nie było wogóle odpowiednich posad;

że na niektóre posady nie było odpowiednich kandydatów.

Ze zgłoszonych posad szczególnie nie cieszyły się powodzeniem stanowiska Kom. Ochr. Las. na Kresach, a nawet w woj. środkowych, na które ogłaszano kilkakrotnie konkursy, oraz duża liczba zgłoszonych chwilowych prac przy urządzeniu w lasach państwowych, na które kandydatów w biurze nie było, do obsadzenia ich bowiem trzeba było studentów.

Według stanowisk zgłosiło się:

na nadleśniczych	14	kandydatów
na leśniczych	36	„
innych	7	„
gajowych	6	„
razem	63	kandydatów

z tej liczby z wykształceniem właściwem danemu stanowisku zgłosiło się 33 pozostali tylko z praktyką.

Charakterystyczne jest to, że w dobie zmiany ustroju w administracji lasów państwowych z trójstopniowego na dwustopniowy zgłosiło się tak mało gajowych bez zajęcia.

Wolnych posad zgłoszono w lasach prywatnych:

dla nadleśniczych	2
„ leśniczych	17
„ praktykantów	2
„ gajowych	8
„ techników lasu	4
„ podleśniczych	2

W lasach państwowych i ochronie:

dla kancelistów	1
„ kom. ochr. i pomocn.	7
„ wykładowców	2
„ leśniczych	1
„ techników	15
„ praktykantów	1

w administracjach komunalnych:

instruktorów zales. nieużytków	4
dozorców przy zalesianiu	7

Biuro otrzymało wiadomości o obsadzeniu z pośród skierowanych kandydatów 1 technika leśnego w lasach prywatn., 2 instruktorów przy zalesianiu nieużytków i 1 nadleśniczego. O większej liczbie pomyślnych zabiegów biura wiadomości nie nadeszły, ponieważ niestety wielu kandydatów po otrzymaniu posady nie odzywa się wcale, tak samo zachowują się zgłaszający posady.

Na 1 stycznia r. b. pozostało wolnych kandydatów 59, wolnych posad 17.

DZIAŁALNOŚĆ PROPAGANDOWA.

SPRAWY PROPAGANDY ZAGRANICZNEJ.

Podstawą działalności w tym kierunku był fundusz prasowo-propagandowy, udzielony z subwencji bezzwrotnej Ministerstwa Rolnictwa. Pozostałość jego z r. ub. wynosiła 477.— zł., w r. 1929 uzyskano dodatkowo na ten cel od Min. Roln. 3000.— zł.

W ubiegłym roku sprawozdawczym najściślejsze stosunki utrzymywano z leśnikami czechosłowackimi. Na zjeździe leśników czechosłowackich w Użhorodzie reprezentowany był związek przez kol. Trzaskowskiego. Zamierzone od roku ubiegłego wydanie specjalnego numeru „Lasu Polskiego", poświęconego leśnictwu Czechosłowacji oraz czasopisma „Lesnicka Prace", poświęconego polskim stosunkom leśnym, doszło do skutku w jesieni r. 1929. Wydawnictwa te, nad któremi objęli protektorat posłowie obu Państw w Warszawie i Pradze, spotkało się z żywym oddźwiękiem także i poza sferami leśnemi, czego wyrazem jest m. innemi pismo Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wyrażające Związkowi uznanie za jego inicjatywę.

Propaganda leśnictwa polskiego zagranicą prowadzona była nadto przez zaopatrywanie zagranicznych czasopism, instytucyj oraz niektórych wybitnych osobistości w naukowe polskie wydawnictwa leśne. Rozesłano w ten sposób 79 egz. książek wartości zł. 650. Największym zainteresowaniem zagranicy cieszyło się dzieło Dyr. Miklaszewskiego „Lasy i leśnictwo w Polsce".

Z okazji jubileuszu 50-lecia urodzin prof. Dr. Cajandera, zamieścił „Las Polski" okolicznościowe studjum pióra Dyr. Miklaszewskiego, a Zarząd Związku przesłał depesze gratulacyjne.

W roku sprawozdawczym zainicjowano wreszcie wydawanie specjalnego komunikatu kwartalnego, przeznaczonego do informowania zagranicy a zwłaszcza zagranicznej prasy fachowej o bieżących sprawach leśnych Polski. Wydawnictwo „Bulletin forestier polonais", zacznie wychodzić w r. 1930 i rozsyłany będzie na koszt funduszu propagandowego wszystkim instytucjom, związkom, czasopismom leśnym zagranicy oraz osobom, interesującym się rozwojem polskiego leśnictwa.

SPRAWY PROPAGANDY OGÓLNEJ.

Najważniejszem wydarzeniem z dziedziny propagandy leśnictwa polskiego w kraju była w okresie sprawozdawczym Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu, na której leśnictwo posiadało swój pawilon.

W pawilonie tym jak również sąsiednim, przedstawiającym przemysł drzewny uwidoczniono w sposób planowy i plastyczny boga-

ctwa leśne kraju oraz wykazano jak odbywa się eksploatacja tych bogactw. Liczne wykresy i tablice statystyczne, przekroje gleb leśnych, modele typów drzewostanów a przedewszystkiem moc różnych wyrobów z drewna jak również okazowe przekroje drzew i wyrobiony materjał drzewny były wymowną ilustracją gospodarki leśno-drzewnej Polski.

Związek Zawodowy Leśników celowo wykorzystał przydzielone mu stoisko w dziale lasów państwowych, wystawiając swe wydawnictwa, ilustrujące wszechstronną działalność organizacji w tym kierunku oraz szereg tablic, odzwierciadlających liczebność Związku jak również jego wewnętrzny ustrój.

Tablice te upiększają obecnie lokal Związku.

Organizację Pawilonu Leśnego na Wystawie Poznańskiej a szczególniej udział w tych pracach Prezydjum i członków Związku, należy uważać za pierwszorzędnej jakości wyczyn w dziedzinie propagandy naszego leśnictwa.

Dalej staraniem referatu propagandowo - prasowego zostały wzorem lat ubiegłych wygłoszone następujące odczyty za pośrednictwem Radjostacji Warszawskiej.

1. p. Stefan Ruśkiewicz. Rola drewna w ekonomicznem życiu kraju.

2. p. Stefan Ruśkiewicz. Puszcze polskie, ich rola i stan w latach dawnych a obecnie.

Większej ilości odczytów w roku sprawozdawczym nie dało się wygłosić z powodu ograniczenia w czasie trwania Powszechnej Wystawy Krajowej ogólnej ilości godzin, przeznaczonych na dział rolniczy.

Prócz tego kierownik Referatu umieszczał w prasie codziennej szereg artykułów o treści ogólno leśnej, mających na celu popularyzowanie leśnictwa wśród społeczeństwa. Do tego samego celu służyły recenzje książek leśnych, umieszczane w miesięczniku p. t. „Piśmiennictwo Rolnicze:"

Niezależnie od powyższego, staraniem kierownika Referatu umieszczono dwa rozdziały o leśnictwie w wydawanym obecnie przez Księgarnię Rolniczą „Encyklopedycznym poradniku gospodarza wiejskiego".

Następnie referat zbiera materjały do opracowania specjalnej broszury, ilustrującej działalność Związku Leśników od chwili powstania aż do ostatnich czasów.

Wreszcie należy zaznaczyć, że staraniem Prezydjum Ministerstwo Rolnictwa zezwoliło na wykorzystanie dla popularyzacji leśnictwa w kraju propagandowego filmu leśnego. Film ten będzie mógł Związek wyświetlać w kinoteatrach poszczególnych miast polskich, według specjalnego planu, opracowywanego obecnie przez referat propagandowi prasowy.

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-OŚWIATOWA.

WYDAWNICTWA ZWIĄZKU.

Akcja wydawnicza Związku w roku sprawozdawczym nie była tak bogata, jak w roku poprzednim. Osłabienie tempa pracy w tej dziedzinie spowodowane zostało trudnościami pieniężnemi.

Jakkolwiek bowiem Związek korzystał z pomocy pieniężnej Ministerstwa Rolnictwa w postaci zasiłków, to jednak musiał do wszystkich wydawnictw dokładać mniejsze lub większe kwoty ze swoich — niezbyt bogatych — funduszów.

Po wydaniu w roku poprzednim 4 książek, w tej liczbie na wielką miarę zakrojonej pracy dyr. J. Miklaszewskiego „Lasy i leśnictwo w Polsce" (tom I), wypadło wstrzymać się na pewien czas z wydawaniem nowych książek, a to do czasu wycofania — w miarę sprzedaży wydawnictw — włożonego w nie własnego kapitału i zebrania środków na dalsze wydawnictwa.

Z powyższych powodów mógł Związek wydać w roku sprawozdawczym tylko jedną książkę — część I „Przewodnika dla leśniczych" — która ukazała się na 3 dni przed otwarciem Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu. Ze względu na przewidywane znaczne zapotrzebowanie tej książki, wydana ona została w dużym jak na nasze stosunki nakładzie 3000 egzemplarzy.

Pod koniec roku sprawozdawczego przystąpił Związek do druku II części „Przewodnika dla leśniczych". Książka ta za kilka tygodni opuści prasę drukarską.

O ile pierwsza część „Przewodnika" mogła wydawać się niektórym leśnikom niedość ponętną ze względu na treść, obejmującą dział t. zw. matematyczny (matematyka, miernictwo, pomiar drzew i drzewostanów oraz urządzanie lasów), o tyle część druga zawierać będzie działy, oddawna pozbawione polskich podręczników (nie licząc litografowanych „skryptów" szkolnych), a tak ważne dla leśników: zoologję leśną w opracowaniu kierownika szkoły dla leśniczych w Białowieży, inż. J. J. Karpińskiego, i ochronę lasu w opracowaniu kierownika szkoły w Margoninie, p. W. A. Łuczkiewicza. Pierwotnie zamierzała Redakcja wydawnictw umieścić w części II „Przewodnika" i łowiectwo, zamiaru tego jednak zaniechano ze względu na dodanie do zoologji i ochrony lasu zgórą 20 rysunków, co bardzo powiększyło objętość książki. Umieszczenie w tym tomie łowiectwa jeszcze bardziej powiększyłoby objętość, a tem samem i cenę części II „Przewodnika".

O ile warunki pieniężne pozwolą, ukaże się w roku bieżącym i III

część „Przewodnika", obejmująca botanikę ogólną w opracowaniu Dr. J a n u a r e g o K o ł o d z i e j c z y k a i botanikę leśną pióra p. J ó z e f a R o s i ń s k i e g o. Na rok następny pozostałyby 2 ostatnie tomy i w ten sposób w ciągu 3 lat ukazałaby się całość tego tak niezbędnego, a przynoszącego chlubę leśnikom polskim, dzieła.

W tece redakcyjnej leży II część pracy Dyr. J. M i k l a s z e w s k i e g o „Lasy i leśnictwo w Polsce".

I-szy tom tego dzieła osiągnął niebywały sukces, zarówno materjalny, jak i moralny. Pomimo b. wysokiej dla kieszeni leśnika ceny, sprzedano dotychczas 817 egzemplarzy tego dzieła.

Ważniejszy jednak od materjalnego jest sukces moralny. Komisja Międzynarodowej Współpracy Intelektualnej zaliczyła tę książkę do rzędu najwybitniejszych dzieł literatury światowej, jakie ukazały się w roku 1928. Recenzje w piśmiennictwie polskiem i obcem, drukowane w różnych językach, podnoszą zgodnie wysoką wartość tego dzieła, jedynego dotychczas w takiej skali w światowem piśmiennictwie leśnem.

To też Zarząd Główny Związku dołoży wszelkich starań, aby tom II-gi tego dzieła ukazał się jeszcze w roku bieżącym.

Ze względu na konieczność jak najszybszego doprowadzenia do końca dwóch wymienionych, zakrojonych na wielką skalę dzieł, a mianowicie „Lasów i leśnictwa w Polsce" i „Przewodnika dla leśniczych", Zarząd Główny nie zamierza podejmować wydawania innych książek.

Zaznaczyć wreszcie należy, że wydawnictwa Związku wyrobiły sobie zarówno w kołach nabywców, jak i w świecie księgarskim, jak najlepszą opinję dzięki estetycznej formie zewnętrznej (papier, druk, ilustracje) i niskiej cenie. Ładną szatę zewnętrzną wydawnictw Związku podnosi i prasa zagraniczna.

Sprzedaż wydawnictw zorganizowana była w roku sprawozdawczyczym, zarówno jak i w poprzednim, na zasadach handlowych. Skład główny wydawnictw Związku znajduje się w „Domu Książki Polskiej" w Warszawie, który zaopatruje w nie paręset księgarń na terenie całego Państwa i poza jego granicami. Pozatem zorganizował Zarząd Główny sprzedaż książek członkom Związku na raty. Sprzedaż taka w roku sprawozdawczym dała dobre wyniki.

Obrót wydawnictw własnych Związku przedstawia się, jak następuje:

[illegible]	Nakład	Pozostałość na 1.I 29 r.	Sprzedano w r. 1929
Dr. Kulesza. Klucz do oznaczania drzew i krzewów	3.000	2.162	739
Polska na I Międzynarod. Kongr. Leśn. w Rzymie	1.000	845	56
Prof. Mokrzecki. Strzygonia choinówka	1.000	743	204
Prof. Jedliński. Asocjacje roślinne	1.000	760	442
Dyr. Miklaszewski. Lasy i leśnictwo w Polsce	1.500	1.278	595
Przewodnik dla leśniczych	3.000	998	1.000
Razem	10.500	5.788	3.034

CZASOPISMA ZWIĄZKU.

W okresie sprawozdawczym wydawnictwa perjodyczne Związku, figurujące w bilansie pod pozycją „wydawnictwa stałe" musiały toczyć walkę z niezwykłemi trudnościami finansowemi. Nieuregulowanie przez prenumeratorów zaległej prenumeraty, sięgającej blisko 15.000 złotych tworzyło poważną lukę w wykonywaniu budżetu czasopism, z drugiej zaś strony brak swobodnej gotówki w kasie Związku uniemożliwiał wydawanie pism w normalnych warunkach i we właściwym czasie.

W celu uniknięcia na przyszłość podobnego stanu rzeczy, **„Echa Leśne"** zapowiedziały pobieranie z dniem 1 stycznia r. b. abonamentu zgóry, co będzie mogło zapewnić pismu trwałe podstawy egzystencji i pewne możliwości rozwojowe.

Posunięcie to siłą rzeczy pozbawiło „Echa Leśne" pewnej części prenumeratorów, ostatnio jednak zaznacza się liczny nawrot tych z pośród nich, którzy byli prawdziwymi przyjaciółmi i miłośnikami tego pisma. Świadczy to niewątpliwie o jego żywotności i wzięciu, jakiem się cieszy wśród leśników i wszystkich warstw społeczeństwa.

Drugim krokiem, podyktowanym koniecznością wzmocnienia „Ech Leśnych" pod względem materjalnym i umożliwienia im już jeżeli nie ciągłego postępu, to przynajmniej normalnych warunków wydawniczych, będzie podwyższenie z dniem 1 kwietnia ceny prenumeraty, która nawet według zdania większości prenumeratorów jest za niska i nie usprawiedliwia kosztownej szaty graficznej. Podwyżka ta, stosunkowo bardzo nieznaczna, nie będzie dotyczyła czasokresu, za który prenumeratę już uiszczono zgóry.

W związku z tem projektowane jest zwiększenie objętości pisma oraz pozyskanie dlań znanych w kraju autorów. Obszerny program i cele pisma, które z trudem dają się zmieścić w za szczupłych, z konieczności ramach objętościowych realizowały „Echa Leśne" z rezultatem pomyślnym, czego dowodem są liczne pochlebne wzmianki w wielu dziennikach i czasopismach w kraju i zagranicą, że się tylko wymieni „Revue des eaux et forêts, „Leśnická Pracá", „Kurjer Warszawski" [1]), „Robotnika", „Gazetę Polską", „Dzień Polski", „Gazetę Warszawską", która zamieszcza na swych łamach przedruki ukazujących się w „Echach Leśnych" artykułów.

Ponadto redakcja otrzymuje szereg listów od czytelników z wyrazami uznania dla kierunku pisma i jego szaty zewnętrznej. Wśród prenumeratorów „Echa Leśne posiadają wiele znanych i cenionych osobistości ze sfer rządowych, malarskich, handlowych, literackich, nauczy-

---

[1]) Z dnia 19.3 30 r. Nr. 77 wyd. wiecz.

cielskich i t. p. Odsetek prenumeratorów z poza sfer leśnych zwiększył się w okresie sprawozdawczym bardzo znacznie. Należy to zawdzięczać akcji reklamowej, w postaci bezpłatnych ogłoszeń, zamieszczonych w poczytniejszych czasopismach, jak „Tygodnik Ilustrowany", „Świat", „Naokoło Świata", „Przegląd Światowy", „Ziemia", „Fotograf Polski", „Pszczelarz Polski", „Łowiec Polski" i in.

Pismo utorowało sobie drogę do wszelkiego rodzaju ulg i uprawnień prasowych dla swoich współpracowników, przyznawanych jedynie dziennikom i tygodnikom o charakterze ogólnym.

Znana firma broni i amunicji „Robert Ziegler" w Warszawie, zachęcona rolą i popularnością „Ech Leśnych", zaofiarowała redakcji sumę 2.400 zł. z przeznaczeniem na nagrody dla gajowych.

„Las Polski" w nowej szacie zewnętrznej i dzięki artykułom pióra znanych autorów wyróżnia się wśród wielu pism zagranicznych i doskonale spełnia zadania propagandowe. Wysoki poziom treści zaspakaja jednocześnie wymagania czytelników, interesujących się postępem wiedzy leśnej i związanemi z leśnictwem zagadnieniami.

W najbliższym czasie projektowane jest wprowadzenie czterech stałych rubryk, zawierających kronikę krajową i zagraniczną, bibljografję wydawnictw polskich i obcych, z leśnictwa zagranicznego, z praktyki leśnej.

Zaktualizowanie w ten sposób „Lasu Polskiego„ przyczyni się niewątpliwie do jaknajwiększej poczytności tego organu wśród wszystkich leśników polskich.

„Życie Leśnika", wyróżniające się wśród pism zawodowych innych organizacyj zarówno układem, jak i szatą graficzną, najdotkliwiej może odczuwało zaleganie Oddziałów ze składkami członkowskiemi, nie oparte bowiem o prenumeratę, nie mogło być wydawane normalnie, ze szkodą członków Związku. Tem się właśnie tłumaczy, iż nie zawsze ukazywało się ono co miesiąc i że wychodziło z pod prasy ze znacznem opóźnieniem.

Byłoby pożądane, aby napływała większa korespondencja z terenu, celem odtwarzania i oświetlenia na łamach tego organu istotnego życia i potrzeb leśnika.

W roku sprawozdawczym Związek przystąpił w charakterze członka do nowopowstałego Związku Wydawnictw i czasopism, mającego za cel obronę interesów wszystkich wydawców w jaknajszerszym zakresie.

Praktyka wykazała, iż działalność tego Związku w wielu już wypadnkach dało pożyteczne dla czasopism Związku wyniki.

Próba zorganizowania i utrzymania filij administracji czasopism Związku przy Oddziałach, jakkolwiek przyniosła pewne owoce, nie zupełnie jednak się powiodła z powodu zbyt nielicznego personelu Biura Zarządu Głównego, podjęta bowiem akcja wymagała stałego instruowa-

nia, złożonej rachunkowości i rozwinięcia na szerszą skalę reklamy wydawnictw, co znów pociąga za sobą zwiększenie aparatu administracyjnego.

W dziale ogłoszeń zaznaczyła się wydatna poprawa, gdyż mimo panującej w kraju niepomyślnej konjunktury handlowej, ilość pozyskiwanych ogłoszeń zwłaszcza dla „Lasu Polskiego" była stosunkowo znaczna. Wpłynęło to na obniżenie kosztów wydawniczych i wprowadziło pismo na zainteresowane rynki.

Dążąc do usprawnienia kontroli adresów i ekspedycji założona została udoskonalona kartoteka oraz zakupiona automatyczna maszyna do adresowania.

INNE CZASOPISMA, WYDAWANE I ADMINISTROWANE PRZEZ ZWIĄZEK.

W okresie od 1 kwietnia do 1 października 1929 r. Związek prowadził redakcję techniczną i administrację czasopisma „Przemysł i Handel Drzewny", za opłatą ryczałtową, pokrywającą utrzymanie odpowiedniego personelu, część uposażenia buchaltera, część kosztów lokalu, opału, światła i telefonu.

Od 1 października 1929 r. wobec nieodnowienia przez Ministerstwo Rolnictwa umowy z wydawcą „Przemysłu i Handlu Drzewnego", ten ostatni przekazał to pismo Związkowi na własność na czas do 1 lutego r. b. Wydając w tym czasie i redagując P. i H. D. samodzielnie, Związek poza pewnym efektem materjalnym odniósł również sukces organizacyjny, utrzymując w swoich rękach napół oficjalny organ dla spraw przemysłu i handlu drzewnego.

WYMIANA CZASOPISM.

Rozwój i ozdobna szata graficzna czasopism Związku wpłynęły niezmiernie dodatnio na żywszy kontakt z prasą i zachęciły szereg wydawnictw do zainicjowania wzajemnej wymiany wydawanych przez się organów na „Las Pilski", „Echa Leśne" i Życie Leśnika.

Przyczyniło się to do wzbogacenia bibljoteki Związku a jednocześnie do zaoszczędzenia znacznych sum, które na prenumeratę niektórych niezbędnych czasopism należałoby wyasygnować.

Ostatnio Związek wystąpił do szeregu wydawnictw leśnych i łowieckich wszystkich krajów z inicjatywą wzajemnej wymiany i spodziewa się wydatnego zaopatrzenia bibljotek w najpoważniejsze czasopisma zagraniczne. Poniżej podajemy spis wydawnictw regularnie otrzymywanych w Związku.

Pisma o charakterze ogólnym.

Kurjer Wileński
Gazeta Kielecka
Gazeta Lwowska
Express Lubelski
Echo Karpackie
Ziemia Przemyska,
Przegląd wołyński
Patria

Czasopisma leśne i łowieckie:

Przegląd leśniczy
Rynek drzewny i budowlany
Sylwan
Łowiec Polski
Łowiec
Drzewo Polskie
Aktualne wiadomości leśne.

Czasopisma rolnicze i ekonomiczne:

Rolnictwo
Rolnik
Przewodnik Gospodarski
Kłosy
Roczniki nauk rolniczych i leśnych
Rocznik Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.
Zagroda wzorowa
Rolnik ekonomista
Górnośląskie wiadomości gospodarcze
Gazeta rolnicza
Miesięcznik osadniczy
Tygodnik rolniczy

Czasopisma geograficzne i krajoznawcze:

Wiadomości geograficzne
Pomorze i Gdynia
Ziemia
Ochrona przyrody
Naokoło Świata
Morze

Czasopisma kulturalno - oświatowe:

Rodzina polska
Siedem dni
Teatr i Życie wytworne
Sztuka i praca

Czasopisma dla młodzieży:

Iskry
Czyn młodzieży
Mój przyjaciel

Czasopisma specjalne:

Fotograf polski
Żeglarz polski
Życie techniki

Czasopisma bibljograficzne:

Piśmiennictwo rolnicze
Kurjerek
Kurjer księgarski.

Czasopisma wojskowe:

Żołnierz polski
Strzelec.

Czasopisma zawodowe:

Życie urzędnicze
Głos kolejowca
Głos nauczycielski
Łącznik
Konduktor
Kolejarz związkowiec
Maszynista
Poczta
Pracownik państwowy
Pszczelarz polski
Głos niższych funkcjinarjuszów państwowych
Urzędnik Gospodarczy.

Czasopisma urzędowe:

Wiadomości Kontroli Skarbowej
Czasopismo skarbowe
Wiadomości statystyczne
Dziennik urzędowy M. W. R. i O. P.

Czasopisma handlowe:

Rocznik Wyższ. Szk. Handl.

Pisma zagraniczne:

1. Ceskoslowensky háj
2. Drevarske listy
3. Lesnická Práce
4. Vestnik Ceskoslovenske Akademie Zemedelské
5. L'alpe.
6. Silva fennica
7. Acta forestalia fennica
8. Metsätaloudellinen aikakauskirja
9. Posavski lovac
10. Revue des Eaux et Forêts
11. La semaine a Paris
12. Sumarski List
13. Forstlig Tidskrift
14. Meddelanden fran forstvetemkapliga försöksanstalten.
15. Moddėlelser fra det norske skogforsoksvpesen.
16. Commentationes Forestales — Some future Problems of peat bog investigation in Canada.
17. Izwiestia Leningradzkoho lesnoho instituta
18. Sielskaja i lesnaja Haspodarka.
19. Zapiski Biełaruskaj dzierżaunaj akademji sielskoje haspodarki
20. Pracy Hory - Horeckaho Nawukowaho Tawarystwa.

Ponadto Związek prenumeruje następujące wydawnictwa:

Kurjer Warszawski
Gazetę Polską
Robotnika
Ilustrowany Kurjer Codzienny
Świat
Tygodnik Ilustrowany.

CZASOPISMA ZWIĄZKU, ROZSYŁANE INSTYTUCJOM NAUKOWYM, OŚWIATOWYM I SPOŁECZNYM.

Na prośbę niżej wymienionych instytucyj i organizacyj, Związek rozsyła bezpłatnie w miarę ukazywania się „Las Polski" i „Echa Leśne" podług następującego rozdzielnika:

Koło studentów inż. leśnej przy Politechnice Lwowskiej.
Bratnia Pomoc przy Uniwersytecie Lubelskim.

Tow. Narod. Uniwersytetu Robotniczego w Poznaniu.
Instytut Botaniczny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
Czytelnia Akademicka we Lwowie
Czytelnia Bratniej Pomocy Wszechnicy Piastowskiej w Poznaniu
Czytelnia przy Bibljot. Wojskowej D. O. K. VII.
Bibljoteka Inst. Rolnicz. w Puławach.
Bibljoteka Wojsk. D. O. K. VIII.
Koło Leśników Uniwers. w Poznaniu
Koło Rolników U. S. B. w Wilnie
T-wo opieki kulturalnej nad Polakami zamieszkałymi zagranicą.
Koło Leśników S. G. G. W. w Warszawie
Ogród Botaniczny w Warszawie
Zakład Botaniki Leśnej S. G. G. W.
Dom Akademika w Warszawie
Opieka Polska nad rodakami na obczyźnie
Instytut Nauk Handlowo Gospodarczych w Wilnie
Instytut Gospodarstwa Społecznego
Instytut Badań Inżynieryjnych
Zakład systematyki roślin Uniw. Warsz.
Koło Rolników Studentów Żydów Un. S. B. w Wilnie.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE.

Wykaz wydatków Zarządu Głównego Z. Z. L. dokonanych w 1929 roku.

Tytuł wydatku	Wydatki dokonane	Prelimino-wano	Zaoszczę-dzono	Przekro-czono
Wynagrodzenie personelu	22.196 96	21.210.—		986.96
Wydatki biurowe	1.155.64	800.—		355.64
Porto, telegramy i telefony	2.332.55	1.000 —		1.332.55
Lokal, opał i oświetlenie	6.811.78	8.198 —	1.386 22	
Koszta podróży	2.046.28	6.200.—	4.153.72	
Ogólne koszty administr. prenumerata czasopism znaczki członkowskie i inne nieprzewidziane	2.546.63	2.250.—		296.63
„Życie Leśnika“	7.667.15	8 400.—	732.85	
Składki do Centr. Związk.	1.646.25	1.500 —		146.25
Referat porad prawnych	1.800.—	2.000.—	200.—	
„ pośrednictwa pracy	998.12	2.000.—	1.001 88	
Ofiary i zapomogi	339.—	1.000.—	661.—	
Razem	49 540,36	54.558.—	8.135.67	3.118.03

Wykaz dochodów Zarządu Głównego Z. Z. L. uzyskanych w 1929 roku.

Tytuł dochodu	Wpłacono	Preliminowano	Wpłacono więcej	Wpłacono mniej
Składki budżetowe:				
Oddz. Warszawski Z. Z. L.	1.893.25	2.765.58		872.33
„ Radomski	5.293.—	8.489.41		3.196.41
„ Częstochowski	1.933.—	2.169.—		236.—
„ Złoczowski	600.—	3.181.—		2.581.—
„ Stryjski	1.239.—	1.758.40		519.40
„ Wileński	8.414.19	8.414.19		
„ Sieradzki	754.85	1.896 —		1.141.15
„ Poznański	2.766 85	5.862.—		3 095.15
„ Siedlecki	3 619.32	5.511 —		1.891.68
„ Polesko-Białowieski	1.500.—	3.056.—		1.556.—
„ Suwalski	775.—	3.022.—		2·247.—
„ Krzemieniecki	1.600.—	1.470.—	130.—	
„ Tarnopolski	489.85	2.187.15		1.697.30
„ Wołyński	600.—	1 296.—		696 —
„ Lwowski	607.—	5.757.—		5.150.—
„ Kujawsko-Mazowiecki	885.—	2.278.—		1.393.—
„ Pomorski	1.051.—	5.544.—		4.593.—
„ Łódzki	497.69	478.85	18.84	
„ Piotrkowski	559.25	—	559.25	
„ Sląski	813.—	1.092.—		279.—
„ Doliny Prutu	300.—	1.596.—		1.296.—
Wpłacono poza Oddz.	162 —	—	162.—	
Razem skł. budż.	36.353.25	67 823.58	870.09	32.340.42
Odsetki	239.76	680.—		440.24
Administr. „P. i H. D."	1.332 20	10.500.—		9.167 70
Różne dochody	32.47	533.—		500.53
Wydawnictwa nakładowe	19.859.29	16.000.—	3.859.29	
Razem	57.817.07	95.536 58	4.729.38	42.448.89

Po dniu 1 stycznia 1930 r. do chwili bieżącej ponadto należności budżetowe wpłaciły następujące Oddziały:

1. Bydgoski (Pomorski) zł. 971, 2. Doliny Prutu zł. 300, 3. Lwowski zł. 200, 4. Nowosądecki zł. 150, 5. Polesko Białow. zł. 45, 6. Poznański zł. 900, 7. Sieradzki zł. 100, 8. Suwalski zł. 450, 9. Toruński zł. 289 gr. 50, 10. Warszawski zł. 600 gr. 48, 11. Wileński zł. 1450. Razem zł. 5455 gr. 98.

Rachunek Strat i Zysków Wydawnictw stałych „Lasu Polskiego" i „Ech Leśnych" na rok 1929.

STRATY		ZYSKI	
Wynagrodzenie personelu administr.	10240.52	Prenumerata	71684.04
Honorarja autorskie . .	13930.78	Ogłoszenia	9146.27
Papier	23352.49	Subwencja	12500.—
Druk	33457.05	Inne dochody	163.15
Klisze	6770.82		
Porto, telegramy telefony	3284.66		
Ogólne koszty administracyjne i handlowe .	2201.60		
Zysk za 1929 rok . . .	255.54		
	93493.46		93493 46

Szczegółowe zestawienie strat i zysków „Lasu Polskiego" i „Ech Leśnych" za 1929 r.

	Straty			Zyski		
	Las Polski	Echa Leśne	Razem	Las Polski	Echa Leśne	Razem
Wynagr. pers. admin.	2.560.04	7.680.48	10.240.52			
Honorarja autorskie	7.075.95	6.854.83	13.930.78			
Papier	3 664.—	19.688.49	23 352.49			
Druk	11.068.90	22.388.15	33.457.05			
Klisze	550.87	6.219.95	6.770.82			
Porto, telegr. telef.	732.13	2.552.53	3.284.66			
Ogólne koszty administrac. i handl.	911.89	1.289.71	2.201.60			
Prenumerata				12.731.22	58.952.82	71.684.04
Ogłoszenia				3.139.39	6 006.88	9.146.27
Subwencja				6.500.—	6.000.—	12.500.—
Inne dochody				48.85	114.30	163.15
	26.563.78	66.674.14	93.237.92	22.419.46	71.074.—	93.493.46
Strata na „Lesie Polskim"				4.144 32		
Zysk na „Echach Leśnych"		4.399.86				
Czysty zysk na wydawnictwach			255.54			
	26.563.78	71.074.—	93.439.46	26.563.78	71.074.—	93.493.46

Uwaga: Straty 4144 zł. 32 gr. na „Lesie Polskim" powstały wskutek wydania w grudniu 1929 r. propagandowego — Czechosłowackiego numeru o objętości czterokrotnie większej niż numer normalny. Straty są faktycznie o 1000 zł. mniejsze, ponieważ na numer czechosłowacki udzielono subwencji 1000 zł., która nie została zaliczona.

BILANS

na dzień 31 grudnia 1929 r.

AKTYWA

Kasa, pozostałość gotowizny		1.169.71
Rachunki bieżące: konto Nr. 737	1.466.68	
„ „ 5755	790 94	2.257.62
Papiery procentowe		4.225.18
Weksle obce		1.200.—
Pożyczki zwrotne		10.303.57
Dłużnicy		56 932.06
Sumy Przechodnie		1.086.22
Wydawnictwa nakładowe, remanent wyd. książk.		35.667.76
Inwentarz ruchomy		5.708 29
Straty na wydawnictwach stałych („Las Polski" i „Echa Leśne") za 1928 rok		5.737.35
	Bilans	124.287.76

PASYWA

Weksle własne		1 000.—
Wierzyciele		26.885.37
Sumy przechodnie		12.945.14
Fundusze obce:		
a) wydawniczy	30.000.—	
b) propagandowy	3.048.40	
c) na "Dom Leśnika"	10.062.31	43.110.71
Fundusze własne:		
a) administracyjny	7.001.36	
b) zapomogowy	3 300.45	
c) wydawnictw stałych	6.616.91	
d) żelazny	12.627.02	29.545.74
Nadwyżka bilansowa Zarządu Głównego za 1928 r.		2.268 55
Nadwyżka bilansowa Zarządu Głównego za 1929 r.		8.276.71
Zysk na wydawnictwach stałych („Las Polski" i „Echa Leśne") za 1929 rok		255.54
	Bilans	124.287.76

Za Zarząd Główny Z. Z. L.
Prezes: *(—) A. Schwarz.*

Skarbnik: *(—) St. Blonarowicz.*

Rachunek strat i zysków Zarządu Głównego

ZA 1929 ROK

STRATY		ZYSKI	
Wynagrodzenie personelu	22.196 96	Składki budżetowe Oddziałów Z. Z. L.	36.353.25
Wydatki biurowe	1.155.64	Odsetki	239.76
Porto, telegramy, telefony	2.332.55	Administracja „Przemysłu i Handlu Drzewnego“	1.332.30
Lokal, opał i oświetlenie	6 811.78	Różne dochody	32 47
Koszty podróży	2.046.28	Zysk na wydawnictwach nakładowych (książk.)	19.859.29
Ogólne koszty administracji, prenumerata czasopism, znaczki czł. i inne nieprzew.	2.546.63		
„Życie Leśnika“	7.667.15		
Składki do Central Związkowych	1.646.25		
Referat porad prawnych	1.800.—		
Referat pośrednictwa pracy	998.12		
Ofiary i zapomogi	339.—		
Nadwyżka bilansowa (zysk) za 1929 rok	8.276 71		
	57.817.07		57.817.07

Za Zarząd Główny Z. Z. L.
Prezes: *(—) A. Schwarz.*

Skarbnik: *(—) St. Błonarowicz.*

REGULAMIN OBRAD ZJAZDU DELEGATÓW ODDZIAŁÓW ZWIĄZKU ZAWODOWEGO LEŚNIKÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

(Uchwalony przez Zjazd Delegatów w r. 1929).

1. Postanowienia wstępne.

§ 1. W Zjazdach biorą udział Delegaci: a) z głosem decydującym upełnomocnieni delegaci Oddziałów oraz członkowie Zarządu Głównego z b) z głosem doradczym, przedstawiciele władz państwowych i zaproszeni rzeczoznawcy.

§ 2. Delegaci Oddz. na Zjazd Delegatów winni być zaopatrzeni w pełnomocnictwo według następującego wzoru. „Zarząd Oddziału w.......... stwierdza, iż Oddział liczy.......... członków i uprawniony jest w myśl Art. 27 statutu do reprezentowania na Zjeździe Delegatów oddziałów Zw. Z. L. dn.......... przez.......... delegatów. Na Zjazd ten Oddział deleguje kol. kol......... z prawem głosu decydującego". Sekretarz. Prezes. Pieczęć oddziału.

§ 3. Przybywający na Zjazd delegaci składają swe pełnomocnictwa na ręce sekretarza Biura Zarządu Głównego, w przeddzień Zjazdu w lokalu Zarządu Głównego lub w dzień Zjazdu w lokalu obrad, wzamian za co otrzymują kartę uczestnictwa, która winna się różnić kolorem od kart wydawanych osobom nie posiadającym prawa głosu decydującego.

§ 4. Mandaty upełnomocnionych delegatów ulegają sprawdzeniu przez powołaną w tym celu przez Zjazd Komisję Mandatową w składzie 3 członków. W pracach Komisji bierze udział delegowany w tym celu przedstawiciel Zarządu Głównego. Niezwłocznie po zakończeniu swych prac Komisja Mandatowa składa Zjazdowi sprawozdanie, nie rozwiązuje się jednak do chwili zamknięcia Zjazdu, uzupełniając swe sprawozdanie w miarę zgłaszania się nowych delegatów.

§ 5. We wszystkich postanowieniach niniejszego regulaminu, w których mowa jest o uczestnikach Zjazdu pod „uczestnikiem Zjazdu" rozumieć należy osoby, posiadające prawo głosu decydującego.

2. Przepisy ogólne.

§ 6. Posiedzenia Zjazdu Deleg. odbywają się w miejscu i w czasie oznaczonym w uchwale Zarządu Głównego o zwołaniu albo w osobnej uchwale Zjazdu. Zawiadomienia o zwołaniu Zjazdu wraz z porządkiem dziennym i wnioskami w właściwym trybie zgłoszonymi winny być rozesłane do oddz. w czasie przewidzianym w art. 27 Statutu.

§ 7. Obradami Zjazdu Delegatów kieruje przewodniczący Zjazdu, powołany przez Zjazd; ponadto Zjazd wybiera dwóch wiceprzewodniczących i trzech sekretarzy, którzy łącznie z przewodniczącym Zjazdu tworzą Prezydjum Zjazdu.

§ 8. Przewodniczący Zjazdu jest stróżem regulaminu, uprawnionym do jego wykładni. W wypadkach wątpliwych przewodniczący winien naradzić się z pozostałymi członkami prezydjum Zjazdu, lub też odwołać się do decyzji Zjazdu. Ostatni sposób winien być zawsze stosowany w sprawach większej wagi, oraz w wypadkach nieprzewidzianych regulaminem.

§ 9. Wiceprzewodniczący współdziałają z przewodniczącym w kierowaniu pracami Zjazdu, służąc mu swą radą i wyręczając w przewodniczeniu obradom. Wiceprzewodniczący nie solidaryzujący się z poszczególnym zarządzeniem przewodniczącego Zjazdu ma prawo żądania od przewodniczącego zwołania prezydjum Zjazdu. Przed decyzją prezydjum Zjazdu wiceprzewodniczący nie ma prawa składania swego mandatu.

§ 10. Sekretarze Zjazdu prowadzą protokół z obrad Zjazdu. Protokół z posiedzenia Zjazdu winien być sporządzony bezstronnie z uwzględnieniem istotnych momentów dyskusji. Protokół z obrad Zjazdu winien być sporządzony przez sekretarzy niezwłocznie po Zjeździe, zaś najpóźniej w ciągu drugiego miesiąca winien być przez Zarząd Główny rozesłany do oddziałów.

§ 11. Posiedzenia Zjazdu są jawne, o ile Zjazd na wniosek przewodniczącego, Zarządu Głównego lub conajmniej 20 uczestników Zjazdu nie uchwali tajności posiedzenia, rozstrzygając o tem bez rozprawy po usunięciu osób nie mających prawa głosu decydującego i po wysłuchaniu uzasadnienia wniosku.

3. Porządek dzienny.

§ 12. Porządek dzienny Zjazdu ustala Zarząd Główny i przedstawia Zjazdowi do zatwierdzenia. Raz przyjęty porządek dzienny nie może być zmieniony, o ile zmiana niedotyczy łącznego rozpatrywania poszczególnych punktów lub przesunięcia danego punktu na dalsze miejsce.

§ 13. Sprawy nie objęte porządkiem dziennym wtedy tylko mogą być wzięte pod obrady, o ile Zjazd wyrazi na to swą zgodę przez uchwalenie nagłości. Do zgłoszenia wniosku nagłego wymagane jest poparcie conajmniej $1/3$ będących na sali Delegatów. Zjazd rozstrzyga o nagłości po wysłuchaniu jednego mówcy za i jednego przeciw nagłości.

§ 14. Poza porządkiem dziennym przewodniczący udziela głosu:

1) w sprawie formalnej,

2) do złożenia osobistego oświadczenia, gdy chodzi o obronę czci mówcy,

3) po zakończeniu dyskusji lub na końcu posiedzenia do osobistej wzmianki dla sprostowania faktycznego.

§ 15. Wnioski formalne muszą dotyczyć spraw objętych porządkiem diennym. Do wniosków tych zalicza się wnioski:

a) o zamknięcie listy mówców,

b) o przerwanie dyskusji,

c) o przejście do porządku dziennego,

d) o przekazanie Zarządowi Głównemu,

e) o powołanie Komisji Zjazdu,

f) o odroczenie dyskusji,

g) o głosowanie bez dyskusji,

h) o zmianę porządku dziennego z zastrzeżeniem wynikającem z § 12 niniejszego regulaminu,

i) o sposobie dyskusji i głosowania.

§ 16. Na żądanie przewodniczącego wniosek formalny musi być złożony na piśmie pod rygorem niepoddania wniosku pod obrady. Pod wnioskiem formalnym wystarcza jeden podpis uczestnika Zjazdu z wyjątkiem wniosku o głosowanie imienne, który winien być zaopatrzony conajmniej w takich podpisów ⅓ będących na sali Delegatów.

§ 17. O wniosku formalnym rozstrzyga Zjazd po wysłuchaniu wnioskodawcy i ewentualnie jednego mówcy przeciw wnioskowi. Wniosek formalny raz odrzucony nie może być w ciągu tej samej rozprawy ponowiony. O tem czy wniosek nowy ma tę samą treść co odrzucony, rozstrzyga przewodniczący. Jednakże wniosek o zamknięcie listy mówców albo o przerwanie dyskusji może być ponawiany po każdym dalszym drugim przemówieniu.

§ 18. Wniosek o zamknięciu listy mówców i przerwanie dyskusji przewodniczący poddaje pod głosowanie po zakończeniu przemówienia w ciągu którego został zgłoszony. Po przyjęciu pierwszego, mają prawo przemawiania tylko ci, którzy się zapisali lub bezpośrednio zapiszą się do głosu oraz referent względnie wnioskodawca, zaś po przyjęciu drugiego wniosku tylko referent względnie wnioskodawca.

4. Przemówienia i zgłaszanie poprawek.

§ 19. Uczestnicy Zjazdu zamierzający przemawiać do punktu porządku dziennego, zapisują się u członka prezydjum Zjazdu prowadzącego listę mówców. Przemawiający zabierają głos w kolejności zapisania się.

§ 20. Żadnemu mówcy w dyskusji nad tym samym wnioskiem, tą samą treścią wniosku lub poprawką nie wolno zabierać głosu więcej niż dwa razy, jeżeli Zjazd nie wyrazi na to swej zgody.

§ 21. Jeżeli w rozprawie zaznaczają się tylko dwa stanowiska wzajemnie się wykluczające, przewodniczący może po 10-ym przemówieniu zarządzić wybór dwóch mówców generalnych, o ile Zjazd nie uchwali, że pragnie wysłuchać dalszych mówców. Gdyby zapisani mówcy nie mogli wybrać mówców generalnych, wyznacza ich przewodniczący z pośród mówców zapisanych do głosu. Ostatni głos mieć będzie oprócz tego referent względnie wnioskodawca.

§ 22. Przewodniczącemu służy prawo ograniczenia przemówień, trwających dłużej niż 30 minut do oznaczonego przez siebie czasu, a po jego upływie odebrania mówcy głosu.

§ 23. W wypadkach przewidzianych w §§ 13, 14 i 15 niniejszego regulaminu przemówienia nie mogą trwać dłużej niż 5 minut. To samo ograniczenie dotyczy mówców przemawiających po raz drugi lub nad sprawozdaniem Komisji Zjazdu.

§ 24. Poprawki do wniosku zgłoszonego w czasie rozprawy winny być złożone na piśmie z podpisem zgłaszającego.

§ 25. Przedstawicielowi Zarządu Głównego, chcącemu przemawiać w tym charakterze, przewodniczący powinien udzielić głosu poza kolejką. To samo prawo przysługuje referentowi. Wnioski nagłe oraz wnioski o głosowanie imienne zgłaszane imieniem Zarządu Głównego wolne są od ograniczeń co do ilości podpisów, względnie popierających.

5. Głosowanie.

§ 26. Po ukończeniu dyskusji przewodniczący oznajmia, że przystępuje do głosowania. Od tej chwili nie wolno zabierać głosu, wolno zgłosić tylko wniosek formalny co do głosowania.

§ 27. Z reguły głosuje się nad poprawką przed wnioskiem głównym, a gdy chodzi o kilka wniosków lub poprawek przedewszystkiem nad wnioskiem bądź poprawką, którego przyjęcie bądź rozstrzyga, bądź uchyla wszystkie inne.

§ 28. Głosowanie jest jawne i odbywa się przez podniesienie karty uczestnictwa. Jeżeli jeden z członków zjazdu poda w wątpliwość wynik głosowania, następuje obliczenie głosów. Raz przegłosowana sprawa na tym samym Zjeździe ani ponownie rozpatrywana ani głosowana być nie może, jeżeli choćby jeden uczestnik Zjazdu temu się sprzeciwi.

Wyborów dokonywa się zasadniczo kartkami o ile na wniosek ustępującego Zarządu Głównego wybór nie zostanie przyjęty przez aklamację i o ile sprawa ustalenia kandydatur za zgodą Zjazdu nie zostanie

powierzona Komisji Matce. Wybory do władz i organów naczelnych Związku dokonywane są na podstawie wniosków Komisji Matki, w skład której wchodzi 7 członków wybranych przez Zjazd, oraz przedstawiciel Zarządu Głównego z głosem doradczym. Nad wnioskami Komisji Matki Zjazd głosuje bez dyskusji i w całości. Odrzucenie przez Zjazd wniosku Komisji powoduje przeprowadzenie wyborów tajnych kartkami.

§ 30. Wniosek o głosowanie imienne wymaga poparcia przynajmniej ⅓ obecnych na sali Zjazdu. Wniosek o głosowanie imienne nie jest dopuszczalny, jeżeli się głosuje nad wnioskiem formalnym lub nad wnioskiem, nad którym dyskusja nie jest dopuszczona. Przewodniczący zarządza wywoływanie przez sekretarza uczestników Zjazdu, którzy po wywołaniu składają kartki do urny z nazwiskiem głosującego oraz wyrazami „tak" lub „nie". Sekretarze obliczają głosy. Nazwiska głosujących oraz jak głosowali umieszcza się w protokule.

§ 31. Bez dyskusji głosuje się nad wnioskiem o votum nieufności dla członka prezydjum jakoteż w sprawach kar dyscyplinarnych.

6. Postanowienia szczególne.

§ 32. W celu przygotowania poszczególnych spraw znajdujących się na porządku dziennym, Zjazd władny jest powołać jedną lub więcej Komisyj Zjazdu. Skład Komisyj i ich zadania określi każdorazowo uchwała o powołaniu Komisyj.

§ 33. W toku prac Komisyj mają odpowiednie zastosowanie postanowienia niniejszego regulaminu z tą zmianą, iż na posiedzeniu Komisji poza jej członkami przemawiać mogą jedynie delegowani przez Zarząd Główny jego przedstawiciele oraz zaproszeni uczestnicy Zjazdu. Członkowie Komisji na Zjeździe mogą przemawiać tylko wtedy przeciwko wnioskowi Komisji, o ile w toku obrad Komisji zastrzegą sobie prawo zdania odrębnego.

Komisje przedstawiają swoje sprawozdanie na plenum. Nad każdym wnioskiem komisji dyskusja na plenum ma być otwarta na żądanie ⅓ wszystkich obecnych na sali Delegatów.

7. Przepisy dyscyplinarne.

§ 34. Przewodniczący ma prawo przywołać mówcę „do rzeczy", jeżeli w przemowie swej zbacza od przedmiotu obrad. Po trzykrotnem przywołaniu do rzeczy, przewodniczący ma prawo odebrać mówcy głos.

§ 35. Przewodniczący ma prawo przywołać każdego biorącego udział w Zjeździe „do porządku", jeżeli zachowuje się w sposób nieodpowiadający godności lub zakłóca obrady uporczywem przerywaniem. Powtórne przywołanie do porządku zostaje zaprotokułowane.

§ 36. Biorącego udział w Zjeździe, który mimo trzykrotnego przywołania „do porządku" z zapisaniem do protokułu nadal zachowuje się w sposób w § 35 opisany, Zjazd Delegatów na wniosek przewodniczącego ma prawo wykluczyć na czas całości lub części Zjazdu. Wykluczony winien natychmiast opuścić salę posiedzeń i nie może przebywać w niej aż do terminu oznaczonego w uchwale Zjazdu. Nie może też brać udziału w posiedzeniach Komisji.

Zakł. Graf. „NASZA DRUKARNIA". Warszawa. Sienna 1[illegible].